

25

POHJOLA

Zündapp

mootorrattad kardaan jõuülekanedega ja ühest tükist pressitud terasraamiga ületavad kõiki huvitatuid ja rahuldavad kõiki nende omanikke.

Mootorite suurused 200—800 ccm.

Tsilindrite arv 1—4

Kiirus 90—130 klm/tn.

Hinnad Kr. 750 — — 1650.—

AINUESINDAJA:

H. KRAACK & Ko.

S. ROOSIKRANTSI 15.

A.S.

TALLINNA KOIEVABRIK

KOPLI TAN. 33.

JOHN CARRI PARIJAD

TEL. 439-79

T.K.V.

Sisal- ja kookus-

matid,

linikud ja

vaibad.

Kirjutusmasin

ROYAL

— uus mudel

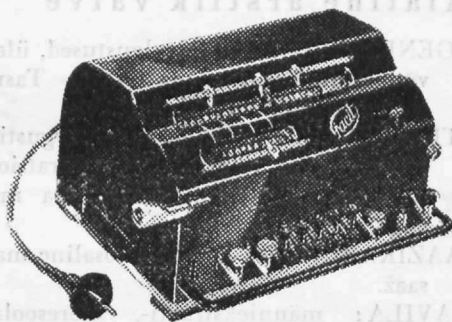

*võitis esimeseklassi kirjutusmasinate
võistlusel esimese koha.*

Teie oma büroos võite selles veenduda. Teil pruugib vaid helistada telefon 434-37 ja meie saadame

Teile „Võidu-Royal'i“ proovimiseks.

10-sõrmikuline
arvemasin
„FACIT“

on pikaajalise kogemuse
täiuslikem saavutus.

Lihtne käsitluselt

Tugev konstruktsioonilt

V^d Loun & Schitikov

Tallinn, Niguliste län. 18

Need sportlased purustavad
rekorde,

kes einestavad restoraan

„Euroopa's“

Võõrastemaja ja kabinetid

Vellamo

mahlajoogid on tõeliselt valmistatud ainult
loomulikkudest mahladest kunstlikkude
hapete ja essentside lisandita.

Pöörake tähelepanu

tuletorni kujutusega kvaliteedi-märgile,
see tagab kindlasti kauba võltsimatuse.

Telefon 310-30.

EESTI ARSTIDE-KLINITSISTIDE ÜHINGU

ERAHAIGLA

Narva maantee 6-a Tallinnas. Telefon 429-80

Statsionaarne ravi igal erialal

Alatine arstlik valve

RÖNTGENIKABINETT: läbivalgustused, üles-
võtted, röntgenteraapia (ravi). Tasud
vastavad keskhaigla taksidele.

ELEKTRIKABINETT: diathermia, kõrgustik-
päike, sinine valgus, elektrivibratsioonid,
neljaraku-vann, diathermia mu-
daga.

MASSAAŽIKABINETT: üldine ja osaline mas-
saaz.

VESIRAVILA: männiekstrakti-, meresoola-,
Haapsalu tervismuda-, söehappe-, pär-
mi- ja vahuvannid, istevann, valgus-
kapp, aurukapp, charget-, šoti-, kapi-
laar-, aurudušid.

LABORATOORIUM: kliinilised ja bakterio-
loogilised analüüsid ning kvantitatiiv-
sed, keemilised ja mikrokeemilised
määramised veres.

VÄÄRTMETALLASJADE JA MÄRKIDE TEHAS

ROMAN TAVAST

TALLINN, PÄRNU MAANTEE 20. TEL. 452-79

Meie valmistame võistlemata headuses

**auhindu,
kingitus-
esemeid
ja märke**

hõbedast, kullast ja muist metallest

Uudisladena teeme

**kroomimis-, nikeldamis- ja vasetamis-
töid**

Valmisriiete äri

Peeter Pöder

Tallinn, Kullasepa tn. 16, tel. 429-31

Soovitab ladudest igasuguseid hoo-
aja valmis nais- ja meeste üleriideid;
niisama ka tellimiste vastuvõtmine.

Hinnad soodsad. Järelemaks võimalik.

Suurim valik

kuld- ja hõbeasju

k/m. H. Markovitsch

Tallinn, Viru tänav 15, telefon 447-52.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

17. AASTAKÄIK

Nr. 6

JUUNI

1936

Toimetaja: A. ADORF.

Toimetus ja jaotus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

See oli kaitseks kogu rahvale!

K. TERRAS,

Eesti Spordi Keskliidu esimees

Meie spordiliikumine on juba läbi elanud alg-ajajärgud. Kui me pilgu tagasi heidame ja tolleaegseid sündmusi vaatleme, siis näeme, et me praegu seisame uue ajajärgu lävel.

Milles siis avaldub see uus ajajärk, milles on tema tunnused? Iseseisvuse algaastail oli meil sporti ja kehakultuuri harrastavaid seltse vaid üksikud, nüüd on aga Spordi Keskliidus registreeritud poolteistsada seltsi ligi 15.000-lise liikmeskonnaga. Kuid see pole veel kõik. Ei saa neid spordiorganisatsioone arvestada, kui ainukesti kehakultuuri harrastajaid. Siia peab juure arvama ka koolid, kaitseliidu ja kaitseväge, ning alles siis saame õige pildi spordi ja kehalise kasvatuse harrastamisest. Pealegi on viimati loetletutes spordiharrastajate arv isegi suurem kui nendes or-gides, millised kuuluval keskliidu alla.

Oma arenguteed on käinud ka vaated spordile ja kehakultuurile. Kui omal ajal kehakultuurile anti ametlik tunnustus, siis tekitas see pahameele avaldusi. Ei võetud seda küllalt tõsiselt, nähti isegi tarvitust, et vaimukultuur peab kehakultuuriga võitlust alustama! Kõige ilmekamalt peegeldus see kultuurkapitali summade jagamisel, kus teis-

tel aladel jagatavate toetussummade koefitsient oli 4—4,5, kuid kehakultuuri koefitsient 2.

See vahekord asetas vaimu- ja kehakultuuri niioelda sõdivasse olukorda. Ei tahetud nagu tunnustada üldtuntud tõetera, et terves kehas on terve vaim. Ajajooksul on selles suhtumises aga palju muutunud.

Kui paneme rõhku oma vaimsele arengule, ei tohi me unustada ka keha. Ja siin hakkavad ilm-nema juba uue ajastu tundemärgid. Murrang on üle elatud. Sport leiab tunnustust kui tähtis tegur.

Tähtsama edusammuna võiks märkida, et läinud aastast peale toetab riik sporti ja kehakultuuri sum-madega otse eelarve korras. Saadavad sum-mad on suuremad kui varemalt riiklikest asutustist laekunud toetus. Selle tõttu on saadud palgata rida treenereid, igale maakonnale spordiinstruktor, noorte juhte jne. Ka kultuurkapitalist saadavad summad on kasvanud. Koefitsient on tõusnud juba kolmeni.

Spordi juhtimise põhimõtteid on ka muudetud. Keskliidule on antud suurem koordineeriv võim. Keskliidu juhatuses kuuluvad nüüd ex officio ka eriliitide esi-

mehed. On asutatud maakondlikud liidud, mis kuuluvad Spordi Keskliitu ja mis tegevust kohapeal hõlbus-tavad. On välja töötatud kavad paremate sporti-misvõimaluste soetamiseks. Asutatakse järk-järgult uusi spordivälju ja spordile vajalisi ehitusi.

Parimaks tõenduseks uuele ajajärgule on aga olümpianädal. Vaated spordile on suurelt muu-tunud. Kui esimese eestlasest olümpiavõitja Martin Kleini käest küsiti, kuidas ta treeningu jaoks aega on saanud, siis vastas Klein, et seda aega tuli varas-tada. Ja sel ajal arvati, et sport nagu polegi täis-mehe töö.

Olümpianädal kujunes suurimaks keha-lise kasvatuse aktsiooniks Eestis. Kui paari aasta eest peetud Eesti Mängud ja sellele järgnevad tali- ning raskejõustikumängud olid tule-prooviks meie sportlastele, mille nad välja kannatasid, siis oli olümpianädal katseks kogurahva-le. Ja nagu andmed näitavad, sooritati see katse laitma-tult. Pandi käima suur organisatsiooniline üritus kehakultuuri arendamiseks, asutati kohapealsed olümpiakomiteed ja nii edasi. Olümpianädala pidustuste kava oli väga laiaulatuslik, see äratas tähelepanu ka väljaspool riigi piire, mil-leks meile on tõenduseks väliskülalise — Berliini män-gude organisatsiooni komitee esindaja V. Klingenber-gi kohalesõit.

Kui nüüd küsida, milleks kõik see tegevus, kas ainult seks, et meie sportlased saaksid sõita

Berliini ja seal võitudega hiilata? Kas ainult seks, et Eesti lipp saaks lehvida olümpia-võidumas-tis. Ka seda, kuid olümpianädala mõte oli palju laiaulatuslikum.

Hoidume pettumustundest, kui meie sportlased Berliinist võite ei too. Tõsi, seni pole meil olümpia-mängudel halvasti läinud, kuid me ei tohi unustada, et olukord on vahepeal tublisti muu-tunud. Sportlike saavutuste tipud on tublisti tõus-nud. Varem oli eestlaste käes terve rida maailma-rekorde, tänapäeval ei ühtki. Suured rahvad kuluta-vad spordi ja kehakultuuri edendamiseks sääraseid summasid, millistest meie unistadagi ei saa.

Ei, meie sportlaste sõit Berliini pole kõik. See pole ainus siht. Ei ole unustada, et elu on võitlus. Võitlus üksikule ja riigile. Võistlusel ei saa võidelda üksi, seda peab tegema hulgakesi. Selleks võistluseks on nõutavad vastupidavus ja distsipliin, mida just pakub sport.

Eesti minevik on olnud võitlusrohke. Nooremale põlvele on vabadussõda ajalugu, keskmisele põlvele aga värske mälestus. See kohustab meid tarvilikule ettenägevusele.

Tänapäeva sündmused näitavad, et maailm on kaugel igatsetud rahust. Võivad tulla sündmused, kus otsustajaks saab just rahva tublidus. Sellepä-rast on tähtis, et kehaline kasvatus rakendatakse rah-va tubliduse teenistusse. Iga Eesti naine ja Eesti mees tuleb võita spordile. See olgu meie spordi tulevikule kohustuseks!

Kindlustuse aktsiaselts

«ESTI LLOYD»

Asutatud 1919. a.

Vastutussumma ületab

kr. 1.177.000.—

Kahtjutasusid maksetud üle

kr. 3.100.000.—

Toimetab: tule-, elu-, mure-d-
varguse, klaasi, veo- ja õnne-
tusjuhtumite kindlustusi.

Esindused — üle maa.

Olympianädal

Ainulaadse üritusena, mitte meil, vaid kogu maailmas, toimus Eestis 21.—28. maini olümpianädal. Selle sündmuse väärikust tähistas ülemaaline pühitsemine ja ka Saksa olümpiamängude korraldava komitee spordiosakonna esindaja V. Klingenbergi külaskäik. Viimane tõendas, et Eesti on ainuke maa, kus midagi säärast on korraldatud.

Peame avameelsel tunnustama, et olümpianädal osutuks tarviliseks, et ta tegi ära suure töö, et ta ei vajanud vastuseismisi. Olümpianädal seisis õieti selles, et üle riigi toimusid võistlused ja vastavad aktused. Olümpianädal äratas paljudes kohtades spordi ellu, kus see juba aastate eest oli, võib olla, varjurnina suikunud. Nagu tähendas spordi keskliidu esimees K. Terras, olid Eesti Mängud kogu sportlaskonnale, olümpianädal aga kogu rahvale.

See oli ajalooline nädal. Samade päevade sees lahenes üks Eesti iseseisvuse aegseid keerulisemaid küsimusi — langes kohtuotsus vapside protsessis. Likvideerus liikumine, mida kord peeti ekslikult nooruse liikumiseks, kuid mis oma sisemist jõuetust avaldades lõplikult likvideerus just olümpianädalal, päevadel, millal noorus üle riigi ajas uusi ja õigesuunalisi vagusid, näidates, milline on see õige siht, mida mööda meie noored peavad sammuma. Olümpianädal ses mõttes on ajalooline, kuigi siin puudus igasugune demonstratsiooni kavatsus.

84 kohta teatas end olümpianädala korraldajatenä, 84 kohas võisteldi ja pidutseti sel päeval. Ei püütud tippude poole, vaid tähtis oli sel nädalal võistlusmoment, spordi tunnustamine, elujõuliseks pidamine. Olümpianädala alguse puhul kirjutab „Uus Eesti“ W. R(audsepp): „Sest kuigi tipud peaksid osutuma saavutamatuks, võime olümpia-aasta ja olümpianädala aktsiooniga seoses olla ainult rõõmsad: see kindlasti viib meid rea tublisid samme lähemale kõrgemale sihile, milleks on terve elujõuline, sportlikult häälestatud ja karastatud rahvas.“

Olümpianädala sügava ja laiaulatusliku mõtte kohtab kirjutab „Päevalehes“ Pen (I. Peterson): „Kõik vastavad ja olümpianädala puhul korraldatud üritused taotleavad üht eesmärki, kogu rahva, meie laiaade masside haaramist ja võitmist kehalisele kasvatusesele, sportimisele iga üksiku inimese ja kogu rahva elujõu ja elurõõmu avalduseks.“

Olümpianädalal astus sport lähemasse kontakti ka kirikuga. Harjumaal näiteks mindi võistlustel kõigepealt kirikusse ja alles siis spordiväljale. Kantslitest tuletati sel nädalal meele sporti ja keha-

lise kasvatusese tähtsust. Õpetaja Harri Haamer kirjutab olümpianädala puhul „Päevalehes“: „Kameie rahva vaim peab valvel olema. Ei tea meiegi, millal tuleb öö, pilkane pime öö. Ja kui nüüd meid kutsutakse üles hoolt kandma oma keha eest, paistab see alul ärganud vaimule päris kentsakana. Küsitakse kaheldes, kas meie mullane riie võib meid varjata ööõuduses ja saab katta raskete tundide viletsuse.“

Ei seda pole tahetudki. Ent üht suurt kasu küll salata ei saa — suudab ju seal tugevas terves kehas vaim värskemana valvata.“

Nendes sõnades võib märgata kiriku otsest toetust spordile ja keha eest hoolitsemise vajaduse tunnustamist. Ühtlasi on see üks neid väheseid juhtumeid, kus pastor sportliku sündmuse puhul avalikult sõna võtab.

Olümpianädala mõte oli õieti sporti kui niisugust propageerida, sportlikku tegevust intensiivsustada, äratada rahvas huvi olümpiamängude vastu ja selgitada laiematele hulkadele olümpia mõtet. Paljud inimesed võtsid sel nädalal võibolla esmakordselt suhu sõna „olümpia“. Sel nädala võisime lehtedest lugeda, et Eestis on 37.000 kirjaoskamatut, selle tööga juures võib väita, et kindlasti pole Eestis sama suurt arvu inimesi, kes ei tea või pole mittemidagi kuulnud spordist. Sel (olümpia) nädalal juhtus nagu kokkureägilt, esimene Eesti maleime. Noor pärnakas Paul Keres jagas Bad Nauheimi maleturniiril esikoha eksmaailmameistri Aljechiniga. See kõik süendas ja tõstis olümpianädala noorusel ja võistlustel juubeldavat meeleolu.

Olümpianädal äratas sellevõrra laialdast huvi, et tema algust mõnedes kohtades ei jõutud ära oodata, vaid juba pühapäeval, 17. mail, seega mitu päeva varem, vastavate pidustustega alustati. Narva, Valga ja Lööla on need kohad, kus noorus oma kärsituses juba päevad varemalt tõttas võistlusväljale ja maailmale hõisates kuulutas suurt ja vägevast olümpiamõtet.

Viiks tõesti pikali loetleda kõiki neid kohti ja kõiki neid üritusi, mis tähistavad olümpianädalat. See võtaks sellevõrra palju ruumi, et enese alla võtaks poole kogu E. Spordilehe ruumist. Võiks märkida, et nendel päevadel oli tegevuses nii maa- kui ka linna- sportlaste paremik, just see paremik, kes suutis spordis näha ka mõtet, sügavat aadet, mitte ainult hetkelist pingutust. Puudusid aga tipumehed, keda rahvas nii meelsasi oleks tahtnud näha. Selle küsimuse kohta kirjutab „Rahvaleht“:

„Teisest küljest on tuntud sportlaste esinemisel

kahtlemata propagandaliselt suur tähtsus, eriti neis kohtades, kus sport alles algastmel. Aga ka suurtes keskustes nimekamate sportlaste eemale jäämine võistlustest, millised korraldatakse hooaja alul, võib kahjulik olla seepoolest, et publik kaotab huvi.“

Need „Rahvalehe“ sõnad on kirjutatud enne olümpianädalat ning osutuvad väga kaalutult õigeteks. Võõrastust äratas olümpianädalal olümpiakandidaatide osaline rajalt puudumine. Sellele vaatamata aga õnnestus olümpianädal ka sportlikult tasemelt hästi. Eriti head tippmargid püstitasid P. Määrits kettas 46,45 ja A. Kreek kuulis 15.11. Viimane saavutus olümpianädalal, niisama kui P. Kerese võitki, tundus nagu kokkurääkimisena kõrgemate salapärase võimudega.

Olümpianädal jääb kustumatuna püsima Eesti spordi ajalukku. Ühel ja samal nädalal võistlesid tuhanded sportlased üle riigi, võideti kümneid tuhandeid uusi sümpaatiid spordile, näidati seni spordist eemalolnutele võistluse ilu ja kõitvust. Jäävad püsima säärase üritused, kui seda oli saarlaste vägev teatesoit jalgratastel ümber Saaremaa, ei unune meelest olümpiatulede põletamine. Olümpianädalat mäletatakse ka kõige mahajäetumates maakolgastes, kuis sel nädalal tulid imelised noored mehed ja murul oma lihaste jõul ennenägematuid tegusid korda saatsid. Ei unustata hüüdu, mille kaasa viisid üle maa laiali sõitnud mitmekümned kõnelejad:

„Kogunege, noored, spordilipu alla!“

Kui olümpianädal oli prooviks kogu rahvale, siis peab nendima vaid seda, et rahvas selle proovi laimatult läbi tegi. Tõenduseks on elav osavõtt võistlustest, rongikäikudest, elav maakondlike olümpiakomiteede asutamine jne.

Rahva huvi nii linnas kui maal oli sel nädalal spordisündmuste vastu erakordselt suur. Olümpianädal õpetas ka meile, et rahva kehalise kasvutuse ja spordi eest hoolitsemine on rahvale ka sisimalt tähtis. Kuid veel muudki võis märgata. Eeskätt seda, et maal on huvi spordi vastu tõusnud mitmekordseks, kuigi ikkagi veel puuduvad küllaldaste kogemustega varustatud juhid, puudub niioelda kandval seltskonnal

arusaamine spordist, ja sellepärast pole ime, et nii mõneski kohas antakse spordile väärhinnang. Sellest tingituna puuduvad ka mõnedes üllatavalt suurtes keskustes spordiväljad, või kui need on, siis sellises seisukorras, et see, kes kord viibinud vähegi vastu võetaval spordiväljal, neid välju teisiti ei saa nimetada kui korratud olekus asuvaks maatükiks.

„Uudisleht“ maaspordile pühendatud joonealuses märgib: „Kõik on selle tõttu, et vanem rahvas pole mineviku kummitusest veel täiesti vabanenud ega mõista spordist midagi. Olümpianädalal üks vanem maanimine ütles Tallinnast kohale sõitnud kõnelejale:

„Mis sa veel kõneled. Vaat' kui me isad-emad hauast välja tuleksid ja näeksid, mismoodi meie noored nüüd poolalasti mööda välja lippavad, siis kõneleksid nemad.“

Kirjutuse autor on unustanud sel puhul väitmast, et need vanemad võib-olla eeskätt kõneleksid spordiväljade kordaseadmise vajadusest.

Olümpianädala puudustena võiks vast märkida, et nädala korraldus paljudes kohtades jättis soovida. Ja teine väärnähe, millest juba eelpool juttu, on see, et puudusid tippmehed, kelle nimed igapäev ajalehe veergudel figureerivad. Nende osavõtt võistlustest oleks olümpianädalat veelgi enam sisustanud. Eriti oleksid nad sobinud võistleva maale, kus rahval on suur soov näha kord palest palesse kangemaid mehi.

Kui kunagi kord veel korraldatakse säärast suurejoonelist üritust, nagu seda oli olümpianädal, siis on kogemused olemas. Niisama, kui omandati kogemused Eesti Mängude korraldamisega. Ja üks tähendanud olümpianädala algataja ja propaganda juht O. Lövi, et olümpianädal oli omamoodi Eesti Mängudeks, mängudeks üle riigi. Ja nüüd, millal meil olemas nii Eesti Mängude kui ka olümpianädala töö hülgetulemused, peame endile kinnitama, et säärase üritused ei jää viimasteks. Tulemused ja kogemused kohustavad meie spordiliikumist veelgi võimsamatele ja tulemusrikastele üritustele, kohustavad meid edasi kandma seda olümpiatulud, mis süüdati olümpianädalal.

A/S.

Merilaid ja Ko.

Aurulaeva omanikud.

Tallinnas,
Aia tn. 5a.

Telegr.: „Merico“.
Telefon: 451-88.

REINHOLD SAULMAN ✱

Nelikümmend üks aastat oli talle antud elada. Siis lahkus ta meie hulgast. Lahkus ootamatult. Nii ootamatult, kuidas võib lahkuda inimene, kelle kohta ei või aimata, et surm ta röövib just siis, millal, nagu öeldakse, elu õieti algab. Nelikümmend aastat oli ta kogunud teadmuste багаaши, oli saanud kogemusrikkaks, oli muutunud küpseks, et ei tea kui palju elus veel sooritada. Siis aga murdus.

Reinhold Saulman oli üks neid, kes alustas sportimist spordi n.-ü. sünniaegadel. Moodsas spordiliikumises kuulus ta sellesse generatsiooni, mida võib nimetada poolteismeks generatsiooniks. Alustas oma spordikarjääri ainult veidi hiljem, kui näiteks esimesse generatsiooni kuuluvad B. Abrams, S. Orloff, E. Hiip j. t.

Mäletan neid aegu, millal käisime Saulmaniga Kalevi väljal vargsi sportimas. Vargsi nimelt sellepärast, et mingisuguse vahejuhtumi pärast K. S. Lootuse ja Kalevi vahel, oli viimasel välja kasutamine keelatud. See oli 1912. aastal. Tema teenis ühes majandusühisuse kaupluses ja mina ühes viljamüügi vahetalituse kontoris, nii et meie teenistuskohad olid isoomult sarnased ja meie saime sportimas käia ühel ajal — kella 3 ja 5 vahel p. l.

Kergejõustik oli tol ajal veel uudne. Ta oli küll juba Eestis aluse saanud, kuid meie olime esimesi juuretulijaid. Tehti kaasa kõik alad, s. t. joosti, hüpati, tõugati jne. Kuid ka talvel jätkus sportimine. Siis tulid uisud ja jääpall. Tol ajal oli kombeks, et kes juba oli sportlane, sellel oli kohustus esineda igal alal. Säärane tempo kestis kuni 1917. aastani.

Vahepeal tekkis sportlaste vahel mõningaid lahkuminekuid, mitte asja enda pärast, vaid arvamused erinevad selle teostamise viiside pärast. Osa sportlasi lahkus Kalevist ja siirdus juba aastaid varem asutatud v. s. Sporti. Nende hulgas oli ka R. Saulman. Üleminejad värskendasid Sporti, ja R. Saulmanil, kes valiti juhatusse, on väga suured teened v. s. Spordi kasvamisest võimsaks spordiseltsiks.

Ühtlasi hakkas R. Saulman rohkem spetsialiseeruma teatud spordialadele. Tast sai sprinter, kellenä ta

omaaegsete hulgas kuulus esimeste hulka, nii et pike-mat aega pärast tegevspordimisest loobumist võis R. Saulmani nime leida rekordidetalist. Kergejõustiklasena käis R. Saulman ka Antverpeni olümpiamängudel. Seega meie esimesi olümpia-atleete.

Peale kergejõustiku harrastas R. Saulman veel kiiruisutamist ja jääpalli. Eriti viimasel alal oli ta edukas. Oli mitmekordne internatsionaal.

V. s. Spordis hakkas R. Saulman organiseerima raskejõustikku, poksi jne. Seltsi praeguse juhi V. Prii ütelusel oli R. Saulman v. s. Spordi hingeiks. Ta oskas organiseerida, korraldada, juhtida. Rohkem kui tosin aastaid sai ta olla seltsi asjaajajaks, kuni nüüd v. s. Sport kaotas oma innukaime mehe.

Peale selle on kadunu töötanud Ekraveliidu, edasi Eesti Spordi Keskliidu juhatuses, olles ühtlasi keskliidu esindajaks olümpiakomitees. Hiljem tõmbus ta neist kohtadest tagasi, kuid meie hulgast lahkudes oli ta veel talvespordi liidu abiesimees.

Tema tagasitõmbumine paljudest kohtadest toimus vast suure töökoormatuse vähendamiseks, sest peale spordiliikumises tegutsemise töötas ta ka ärialal.

Võib-olla oli tagasitõmbumise põhjuseks ka terviselik seisukord. Mäletan, et ta juba 10 aasta eest rääkis, et neerud olevat haiged. Ta arvas, et selle põhjuseks olevat asjaolu, et ta ühel jääpallivõistlusel saanud kepihoobi kõhtu. Alles paari aasta eest selgus, et tal oli kasvaja põies.

Mõned head aastad tagasi omandasime mõlemad endile maatükid Kehra suvituskohta. Meie, kes enne olnud rajakaaslased spordis, elasime jälle kõrvuti ja harutasime eluküsimusi. V. s. Sport oli tal alati südamel. Ta lausus, et kui ta endale leiaks asetäitja, kes asja edasi viiks, siis tõmbuks ta aktiivsest sporditegevusest tagasi, et puhata ja end ravidada. Mina lahkusin Kehrast, tema ehitas aga endale suvila, kuhu elama pani ka vanemad. Ühtlasi abiellus kolme aasta eest.

Sattusime omavahelisele vestlusele just enne viimaseid nelipühi. Ta rääkis, et käib juba sissekujunenud traditsiooni kohaselt Spordi meeskonnaga seekord veel Soomes ära, õiendab seal ka oma äriasjad ja siis läheb Tartu ravimisele. Oli juba asjad nii korraldanud, et saab teenistuskohadelt mõnekuise puhkuse.

Soomes ta aga haigestus raskekujuliselt. Jäi siiski pärast meeskonna tagasisõitu veel üheks päevaks Soome. „Halb, et jäin nii kauaks Soome,“ kaebas ta laeval, tagasisõidul Tallinna, ühele sõbrale. Haigusehood olid ägestunud, ta kaotas mitu korda meelemärguse. Sadamast tuli ta kohe toimetada haiglasse, kus suri 6. juuni varahommikul. Tal oli kasvaja mitte ainult põies, vaid ka peas. Üksnes kõva sportlase tervis aitas teda nii kaua, s. t. aastaid, vastu panna haigusele. Kaks aastat oli kasvaja juba olnud peas...

Inimesena, nii palju kui mina R. Saulmani tunnen, oli ta võrdlemisi kinnise iseloomuga. Oma asjadesse ei pühendanud ta kedagi. Alles viimasemal ajal muutus ta lahtisemaks. Oli ka kokkuhoidlik, kuid üksnes n.-ü. priiskamise suhtes. Elu oskas ta hästi sisse seada. Armastas käia hästi riides, ning ka kodu oli mugavalt korraldatud. Tegelikult lahkena iga suhtes, kuid kattegoriliseks seal, kus vaja, oskas ta alati leida kuldse kesktee.

Ta tahtis puhata, kuid üksnes selleks, et uue hooga tööd jätkata. Nüüd ta puhkab, kuid teisiti, kui ta seda ette aias. Kahju...

Puhka rahus!

J. Villemson.

SPORDI SISEMINE PALE

Mängust maailmavaateni, võistlusest rahvaste sõpruseni, surmast elu jaatamiseni

Spordi ühiskondlik tähtsus — milline ta siis on? Kas on ta ainult kehaline kasvatus, ainult lihaste dresseerimine ja väike askees, mis sportimise juures muutub möödapääsmatuks? Ainult numbriliste tulemustega põnev vaatamäng, haarates oma mõningates avaldustes määratud rahvamasse. Või ainult aja- viide, mis oma „hürrandlikkuse“ kaotanud, kuna ta pole enam üksikute, vaid laiaade hulkade asi?

Kui kõneldakse spordist, siis tavaliselt tehakse talle ränka ülekohut. Ülekohut just sellepärast, et kõnelejad pole kas üldse veendunud spordisõbrad või pole neil mahti olnud sügavamalt spordi olemusse tungida. Öeldakse vaid, et juba vanad greeklased sportisid, miks siis mitte meie ei peaks sedasama tegema ja oma keha kasvatama, et terves kehas on terve vaim. Viimast loosungit on niipalju tarvitatud, et kui selle peale pisut läbi huumori vaadata, siis paneb mõtlema, et ei tea, mismoodi see vägev vaim just sportlase kehasse märkab pugeda?

Sport pole enam tühipaljas ajaviide, mäng, kehalise heaolu eest hoolitsemine. Sport on saanud 20. sajandi üheks vägevaimaks eluavalduks, sajandi iseloomustajaks ja nagu veendunud spordiprohvetid väidavad, uue ja parema epooi kuulutajaks. Sport on muutunud viljelevaks ühiskondlikuks teguriks, omades ka maailmavaatelisi sugemeid, millised küll pooleldi väljakujunematutena, ongi juba tegelikku elu vallutama hakanud.

Selgema pildi spordi tähtsusest saame siis, kui oma mõttekäikudel pisut suurlinna tänavail loivata laseme ja neid miljonilisi rahvamasse näeme, mis oma elutingimustelt on kurvas ja haletsemisväärse mäsandavas seisukorras. Nende hallide masside elu suurlinna müüride vahel tuikab, kui nii öelda lubatakse, temporikkalt ja mõtteloiult. Need inimesed muutuvad aja pool-elutuks käsilaskiks, nende võitlus oma olemasolu eest on nii pinev, et see alatihi millimeetrili-

sel kaugusel asub kuritegevusest. Vaadake, nende masside jumalad istuvad neist kõrgel ja kaugel, need jumalad ei ulatu igale poole nägema ja avitama. Massid on jäetud päris omapead. Ja olgu üks rahvas kui kultuurne tahes, tema suurlinnas luusib nii palju elu varjukiilgi, et need mõnel juhul võivad lämmitada kogu kultuuri. Masside mõtted tihti peale kanduvad hädahoitlikele radadele, kui nad end ei saa milgil moel avaldada.

Selles halluses ja suremist ennustavas öhkkonnas müriseb aga miljonitele üks uus evangeelium: sport. Rahvamassid juubeldavad, süttib tõeline ja võltsimatu võistlusvaim, noorus pingutab end ja võistleb mehises võistluses, rahvas saab endale positiivsed puuslikud — spordisangarid, kellele ta võib ohverdada tilgakese oma südameverd. Ja tõugatakse troonilt toores elu-nautlus, asemele astub karge sport.

Üks Austria tuntumaid ajakirjanikke tähendas, et kui suurlinna elanikele poleks pakkuda kaht moodsat nähet — sporti ja kino, siis suurlinnad muutuksid degenererivateks rõõvlikoobasteks. Suurlinn ju niigi suretab inimesi ja ammutab oma elumahla provintsidest, ent tema väljasuremisele on sport tõmmanud teatavad piirid. Ta on inimestele annud hulga rõõmsamat meelt ja jõudu eluvõitluseks. Sport on tehnika leitsakus külmaks ja karastavaks dušiks.

Kui me vaatleme sporti nüüd ühiskondliku tegurina Eestis, siis jõuame küll otsusele, et ta on praegu rahva kasvatamisel määritlemata tähtsusega. Kokkuvõttelult võib siin vaid tähendada, et noorsugu nii maal kui ka linnas on sporti selle võrra kiindunud, et ulakused hoopis kaduma kipuvad ja vanale nii maapõhja kirutud paele, kõrtsiskäimisele, noorsoo hulgas enam nii suurt tähelepanu ei kingita. Kõrtsikülastaja on vanem põlv, noorsugu oskab oma energiat juba mujale, s. o. sporti, valada.

Vanemale põlvele oli sport meeldivaks ja põne-

Meie vabriku riided on ilusad, vastu-
pidavad ja odavad, seepärast
iga sportlane kannab ainult

„KEILA RIIDEST“

valmistatud ülikonda.

**Keila Villaketramise
ja Kudumise tööstus**

Tallinn, Soo tän. 27, tel. 461-01 ja
438-35

Naudingsuitsud

Paberossid

LENDUR

Sigaretid

TURIST

Kes suitsetab, see kiidab!

ETK TUBAKATEHAS

vaks uuduseks, nende ülimaks sihiks oli näha „hüid ja vahvaid võistlusi“, näha, kuidas „oma poisid kah tõmmavad“ ja nii edasi. Noorsoole on sport aga millegiks muuks. Ei mitte ainult kuivaks kehaliseks kasvatusseks, ei ka mitte härjavõitluseks. 20. sajandi noori tunneme spordist. Tunneme sealt õhkuvat suurt ja sügavat sõpruse ja sallivuse vaimu, tunneme õhetavat jõugust. Näeme vanade iganenud mõistete purustamist, nende doktriinide troonilt tõukamist, millel olid kaelas kõrged kummikraed. Spordis näeme, et noorus mõistab hulka sõja ja hävingu, näitab, et kangelaseks ei saada mitte elu hävitamisega, vaid elu ülesehitamise ja elu jaatamisega, mitte suremisega, vaid elamisega. Spordis kuuleme kõige vägevamat protesti vennatappe sõdade vastu kuuleme võimast ja vägevast noorte hüüdu:

„Elu on tõeliselt ilus! Laske meid seda elu rõõmsalt elada!“

Ja sportiv noorus kõikides maailmajagudes leiab tee teineteise juure, tuleb kokku olümpiamängudeks, demonstreerib avalikkusele, et vaatamata diplomaatide närvilistele kombinatsioonidele ja ülespuhutud uute caesarite kiuste tegelikult maailma noorsugu elab kõige sügavamas sõpruses.

Vanasti noorsugu kangesti kippus sõjasõitulede ja tahtis seal vägitegusid teha. Taheti sõdida, ilma et oleks küsitud, miks ja milleks. Noorte energia voolas üle, kuna sellel polnud organiseerijat. Tänapäeval, millal noorsugu on sportlikult organiseeritud, on lugu aga teisiti. Noored on juhitud spordi juure, neile pakutakse selles niipalju positivismi, et too vaim neid pidevalt saadab kogu eelseisvas elus. On ju parata-

matu tõsiasi, et noorus tahab kellegagi sarvi kokku lüüa, et kuulutada ürgsel viisil oma olemasolu ja suureks kasvamist. On kõige loomulikum, kui ta seda teeb spordiväljal, eks ole? Kui see väärtus ka tulevaste põlvetele kättesaadav on, eks siis ole see suur samm lähemale patsifismile, millele vaevalt elujõuetust ette saadakse heita, kui tema teenistusse on aegamööda ja märkamatuult rakendunud oleva aja jõurikam tegur — sport.

Eestis on praegu päevakorral noorte organiseerimine. Seistakse tõeliselt sügava ja ulatusliku probleemi ees — kuidas? Pole nii kerge noori organiseerida sel kujul, et see oleks ka noorte oma fantaasierikkale ja liikuvale vaimule vastuvõetav. Kui noorus kord hakkab igavust tundma ja vihkama, siis võib kogu ettevõtte muutuda noorte hulgas halekuulsaks. Et seda soovimatut nähtust ära hoida, tuleb enne hoolega kaaluda, mil moel noori organiseerida, kuidas neid liita üheks ja vägevaks tervikuks.

Siin peab kahtlematult appi võtma spordi. Ühe paljutähendava viipe selles suunas tegi hiljuti jalgpalliliit, kellel on valminud kavad suurejooneliseks noorte organiseerimiseks, mille eesmärgiks on pallimeestele vajaliku järeelkasvu eest hoolitsemine. Liidu kavades on ette nähtud, et noortele ei õpetata mitte üksi pallilöömist, vaid püütakse neid arendada ka vaimset ja pakkuda vajalisel määral meelelahutust, kasvatada neis ka ühtekuuluvuse tunnet.

Kui nüüd pisut sügavamalt mõelda tänapäeva noorsoo sümpaatiate ja tõekspidamiste üle, siis pole raske mõistatada, millises suunas peaks arenema kavasetav noorsoo suuremaulatuslik organiseerimine.

E. SEIN.

Poks Kõigile

a. Guétier

Ataak

JUBA eelmises kirjutuses oli märgitud, et poksija löögi sooritamisel ühtlasi avab oma kaitse. Seepärast on parem teha vastuataki vastase ebaõnnestunud ataagi puhul, kui teda atakeerida siis, millal ta on kaitseis.

Ataak on poksis raskeimaid. Kuid tema see ongi just edu andja. Selleks, et haarata endale võitluse initsiatiiv ja et vastasele peale suruda oma võitlusplaani, peab oskama atakeerimist. Eriti aga asjaarmastajate poksis, milles roundide arv ei tõuse üle viie-kuue, ja kus oskus energiliselt võidelda ja vastast pidevalt atakeerida peagu alati kindlustab võidu.

Edu võtmeks on ataagi kiirus, otsustavus ja vastase üllatamine.

Ataak algab petteliigutuste ja löökidega, mis avavad vastase positsiooni. Petteliikudeks ehk fintideks nimetatakse liigutusi käte, keha või jalgadega, mis sissejuhatuseks tõelisele ataagile. Tavaliselt tehakse ühe käega säärane liigutus, nagu tahetaks sooritada löök kuhugi kehaossa, kuid siis, seda liigutust lõpetamata, tehakse löök sama või ka teise käega hoopis teise kehaossa.

Petteliök peab olema eeskätt kiire. Kõige sagedamini kasutatakse sellena vasakut sirget. Poksija teeb lühikese sammu ette ja saadab vasaku sirge vastase näkku. Kui see löök ei viida lõpuni, vaid siis, kui vastane instinktiivselt on tõstnud käe kaitseks, sooritatakse tõeline löök kehha.

Petteliigi tegemisel peab poksija olema ühtlasi valmis paraadlöögile.

Alati ei ole vaja vastase kaitse avamiseks teha lööke. Sageli piisab ka jalgade liigutusest seoses õlgade pööramisega või kiirest peaga liikumisest ettepoole või ainult vihjest, nagu kavatsetaks teha teatud löök.

Fintidega mitte üksnes ei saavutata vastase kaitse avamist, vaid ühtlasi õpitakse tema kaitse süsteemi teatud löökide vastu.

Toome lihtsamad näited petteliikude kohta:

- a) pete vasaku käega kehha — löök parema sirgega näkku;
- b) pete vasakuga näkku — löök parema sirgega kehha;
- c) pete vasakuga kehha — löök parema sirgega näkku;
- d) pete paremaga näkku — löök vasakuga kehha;

e) pete vasaku sirgega näkku — upper sama käega kehha.

Ülal on toodud lihtsaimad petteviisid, mis sihitud ühelöögilisele ataagile. Kuid on endastmõistetav, et igale pettele võib järgneda ka kaks, kolm või enam lööki. Ühte võttesse rohkem kui nelja löögi taotlemist ei saa pidada soovitavaks: see nõuab suurt jõukulutust, ja, peale selle, üleliigsed löögid kaotavad oma üllatamise mõju, nii et vastane tavaliselt pareerib need.

Kuid juhul, kui üks löök seeriast on saavutanud oma eesmärgi ja avaldanud vastasele mõju, siis tuleb tingimata pikendada löökide seeriat, minnes üle löökidelt pähe löökidele kehha.

Samuti tuleb löökide seeriat pikendada siis, kui vastane on ataagist aetud segadusse, nii et ta kaitse tundub juhuslikuna, ja lõpeks siis, kui vastane on aetud nurka, kus tal puudub võimalus manööverdamiseks.

Pärast ebaõnnestunud ataaki poksija kas tõmbu tagasi, või valigu positsioon uueks ataagiks või olgu lähivõistluses. Kõik see sõltub tema enda taktikast.

Igal juhul peab poksija pidama meeles seda, et ebaõnnestunud ataak, pareeritud löök võib välja kutsuda ohtliku kontralöögi, mis seda ohtlikum, mida kiiremini oli teostatud ataak.

Vastulöögid

Kõik kombinatsioonid, milles kaitse või vastulöövide puhul kere pööratakse kõrvale, tuleb sooritada ühes tempos. Neil juhtudel aga, kui kaitse puhul kere pööratakse ühele poole, vastulöögi puhul aga teisele poole, sooritatakse kombinatsioonid kahes taktis: alul kaitse, siis vastulöök.

Näiteks: vastane atakeerib vasaku sirgega näkku. Siis poksija pareerib paremaga väljapoole ja vastab vasaku küljelöögiga näkku. Mõlemal puhul tehakse kereliigutus paremale ja seepärast kombinatsioon teostub ühes tempos. Kui aga vastane atakeerib vasaku upperiga, siis poksija peatades vastase löögi ja hiljem vastates vasaku haagiga näkku, teostab kombinatsiooni kahes tempos, sest et peatamisel pöördus keha vasakule, löögi sooritamisel aga paremale.

TAKTIKA JA STRATEEGIA

Nii nagu sõjalistel operatsioonidel, nii on ka poksiringis võitlus rajatud teatud kindlatele taktika ja strateegia seadus-

REISIBÜROO

PEAKONTOR: Tallinn, Kinga 3, telefon 433-20.

OSAKONNAD: Tartu, Suurturg 7, telefon 3-72.

Pärnu, Rüüli t. Endla majas, tel. 1-13.

Tallinn, Balti jaam, telefon 433-92.

Raudteepiletite müük: a) kõikidesse kodumaa jaamadesse, b) kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük: a) kõikidel kodumaa ja Baltimere liinidel, b) ookeanipiletid inglise, saksa, prantsuse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel kõikidesse suurematesse ulgumere sadamatesse.

Esindus ja agentuur kõikidest suurematest Euroopa reisibüroodest. Rahavahetus ning valauta ost ja müük turistidele. Välispasside ja viisumite muretsemine.

RINGREISIPILETID TURISTIDELE KOGU EUROOPAS.

Ohusõidupiletid „AERO“, „DERULUFTI“ ja „LOTI“ liinidel

Kohalike omnibuseliinide piletid, o.ü. „Mootor“ ja teised.

Nõuanded ja arvestused
reiside kohta tasuta.

A/s. „Eesti Reisibüroo“.

tele. Võitluse taktika all tuleb mõista võitluse teatud momendi kasutamist üht- või teistmoodi, matschi strateegia all aga üldist võitluse kava ülesehitamist, sõltuvalt oma kui ka vastase füüsilistele andmetele.

Hea võitluse taktika omamine on suurel määral looduselt antud talent. Ta rajaneb teatud võitlusemomendi intuiitsel hindamisoskusele, ja oskusele vastase väikseimagi liigutuse järele haista ta edaspidiseid kavatsusi.

Harva on kahel poksijal üks ja sama võistlusstiil. Seepärast on kummalgi võimalus ehitada oma plaan pealetungiks ja kaitseks, misjuures arvesse võetakse ka vastase iseäraldusi. Näiteks mõned poksijad pööravad erilist tähelepanu kas löua või muu kehaosa kaitsmisele. See avastab kohe nende nõrgemad kohad, ja vastase püüdeks on nüüd just neisse kohtadesse saata raskemad löögid. Mõned näitavad kätte oma nõrgemad kohad vastase ka võrdlemisi väikese aktiivsuse puhul. Sageli jätkub kergest petteliigutusest, et leida vastase nõrgimad kohad.

Ühtlasi tuleb panna tähele, missuguselt distantilt on vastase löögid kõige mõjuvamad. Niipea, kui see on kindlaks tehtud, tuleb hoiduda väljaspool seda distant, et ta löögid oleksid nõrgemad, ja ka selleks, et nõrgendada vastase ataake ja kontra-ataake. Selles mõttes tuleb hoiduda vastasest mõned sentimeetrid kaugemal või asuda talle samapalju lähemale, vastavalt sellele, mis leitakse endale sobivamana.

Tuleb püüda ise olla ringi tsentris ja sundida vastast nurka või nööri juure. Kui vastane, kes on löödud põrandale löögist löua pihta, tõuseb enne 10 sekundit, siis tuleb teine löök teha kõhutu; kui aga vastane oli knock-down löögist kõhutu, siis tuleb teine löök saata löua pihta. Seda seepärast, et poksija, kes on saanud raske löögi, instinktiivselt kaitseb just hella kohta.

Taktika põhimõtted.

Järgnevalt vaatleme lähemalt neid põhimõtteid, millest koosnes poksitaktika.

1. Vastase provotseerimine teatud löögile sihiga sooritada vastulöök. Igal poksijal on oma lemmik-kombinatsioonid vastase ühele või teisele löögile. Seepärast, et leida võimalust lemmik-kombinatsioonide sooritamiseks, tuleb vastast provotseerida vastavale löögile. Seda saavutatakse:

a) Fintide, s. o. pettelöövide abil. Näiteks: poksija tahab vastast meelitada sirgele vasakult. Selleks sooritab ta findina sirge paremalt, millele vastane vastab sirgega vasakult. Seda just findi sooritaja ootas: ta põikleb paremale ja vastab upperiga solarisse. Endastmõistetavalt on kirjeldatud juhus üks saja hulgast.

b) Jalgade tööga. Tehes teatud liigutusi, poksija kas nõrgendab vastase tähelepanu või sunnib teda oletama, et valmistatakse sellele või teisele löögile. Näide esimese juhuse kohta: vastase

pealesurumisel poksija mõnd aega sihilikult taganeb, põigeldes löökide vahetamisest. Atakeerija on juba niivõrd harjunud partneri taganemisega, et ei arvestagi enam vastuataagi võimalust. Seetõttu ta atakeerib vähema ettevaatlikkusega, ja ta kaitse lõdveneb. Siis, täiesti ootamatult, läheb seni taganenu üle vastuataagile, kasutades selleks momenti, millal vastase kaitse on kõige rohkem avatud.

Teisel juhul tuleb tarvitada sama taktikat, mida kirjeldasime fintide puhul.

2. Vastase tundmaõppimine. Matši alul on väga tähtis vastase iseäraldusi tundma õppida, et kõike kasutada edaspidises võitluses. Selleks tuleb tuttav olla, milliseid lööke vastane meelsamini sooritab, kuidas ta kaitseb ja missuguseid vigu ta tavaliselt teeb. Teades näiteks vastase harjumust liig madalale kummarduda ataagi puhul või ataagist tagasitõmbumisel, võib seda kasutada vastasele otsustava upperi andmiseks.

3. Energia kokkuhoid. Energia kokkuhoid etendab poksis suurt osa. Sageli juhtub, et tehniliselt ja füüsiliselt nõrgem poksija võidab üksnes selle tõttu, et ta vastase eeskujul ei raisanud asjatult kogu oma jõu ja energia.

Energia kokkuhoidu võib teostada järgmiselt: a) mitte kõiki lööke sooritada täisjõuga, vaid üksnes neid, mis tingimata saavutavad eesmärgi; b) mitte sooritada lööke, mis ei küüni vastaseni, näiteks mitte läbi tugeva kaitse lüüa; c) kasutada kaitseks rohkem taganemist, põiklemist, kõrvaesammusid ja vastulööke,

sest kate (blokaaz) ja löögi kõrvale-juhtimine väsitavad käsi.

4. Oskus vastast väsitada. Vastase väsitamiseks taganemist ja põiklemist kasutades sunnitakse vastast tegema tühje lööke, lähivõistluses aga asudes surutakse vastase õlgadele oma kehaskasutusega.

5. Vastase väsimuse kasutamine. Koigepealt tuleb teada vastase seisukorda. Kui vastase suur väsimuse moment lastakse kasutamata mööda, siis võib kaotada matši. Üheks viisiks vastase väsimuse kraadi kontrollimiseks on — katsuda teda klinchi ajal eemale lükata; selle järgi, kui võrd vastupanu ta osutab tõukele, võib aru saada, kuipalju vastane on väsinud.

6. Oskus oma väsimust varjata. Selles on matši vältel suur tähtsus. Kui vastane märkab, et olete väsinud, siis võtab ta tarvitusele kõik abinõud teie väsimuse kasutamiseks oma kasuks. Ta suurendab võistlustempot ja võtab tarvitusele agressiivse taktika. Peale selle: arvestades teie löögijõu vähenemisega, ta arendab võistlust „lööb löögi vastu“, millel võib olla kurvad tagajärjed just teile.

Oskus oma väsimust varjata seisab selles, et roundilõpul suurendatakse oma aktiivsust ja arendatakse kaugevõistlust, hoidudes lähivõistlusest seepärast, et siis vastane saaks kohe aru teie väsimuse suurusest.

7. Klinchi ja umbkaitse kasutamine puhkuseks. Raske löögisaamise puhul tuleb otsida pääsu klinchis või umbkaitse. Sääraselt võidetud puhkesekundid võimaldavad kosuda löögi mõjust.

8. Knock-downi kasutamine puhkuseks. Knock-downi puhul, kui peale löögi mõju on tunda suurt väsimust, ei tarvitse kohe tõusta, vaid alles kaheksa juures; saanult pärast seda uue, kas või nõrga löögi tuleb uuesti langeda knock-down kuni kaheksani. Kuid ühtlasi tuleb mees pidada, et knock-downi laskumine saamata lööki võib järeltuleks tuua diskvalifikatsiooni.

9. Kuidas toimuda vastase umbkaitse puhul. Vastase umbkaitse puhul ei tarvitse sooritada lööke korratult, sest need väsitavad lõigat ennast, vastasele aga mingisugust kahju tekitades. Umbkaitse puhul on pealetungija ülesandeks esmalt avada vastase kaitse ja alles siis lüüa. Kaitse avatakse ühe käe löögiga vastase käe eemalelöömiseks, et siis teise käega sooritada lööke näkku või maksa pihta. Seejuures on endal parem seista vastasest küljepeal.

10. Tempo suurendamine. Igale järgmisel roundil tuleb rohkem vastasele peale käia. See tavaliselt uuristab vastast moraalselt ja riisub ta usku võidusse.

Strateegia arendamine.

Nagu juba nimetatud, mõistetakse strateegia all oskust teda arendada vastavalt oma füüsilistele võimetele ja vastavastavatele andmetele. Võimalikult parema selguse saamiseks harutame rida

võimalikke juhtumeid. Võtame näiteks matši, millel kõrgekasvulise ja pikkade kätega poksija vastu võistleb madalakasvuline, kuid jõuline tüüp, ning vaatleme, kuidas peab poksima pikakasvuline, et omada šansse võiduks.

1. Maksimaalselt kasutada vasakut kätt. See käsi peab ära löikama kõik lühikesed poksija katsed lähivõistluses asumiseks.

2. Hoida rohkem külje peale kui tavaliselt, et anda vasakule käele veel pikemat löögiulatust.

3. Pidada kaugevõistlust, põigeldes lähivõistlusest jalgade kiire tööga.

võistluse arendamisega. Selleks tuleb tal talitada järgmiselt:

1. Pidevalt järel käia vastasele.
2. Suruda vastast nurka ja nõõridele.
3. Kaitsta end vastase vasaku käe eest küljesammudega ja põiklemistega, et minna üle lähivõistlusesse.

4. Lähivõistluses suruda vastase õlgadele ja bicepsile; see väsitab teda.

5. Arendada võistlusviisi „lööb löögi vastu“, arvestades oma jõulisemate löökidega.

6. Vastase selgelt tajutava väsimuse puhul välja panna kogu oma jõu tagavarad.

FOTO-ATELJEE

Parikas
TALLINN

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1
ATELJEE AVATUD: K. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

4. Kasutades kiiremat jalgade tööd, sundida vastast möödalöömisele, mis teda väsitab.

5. Kuna vastane pole väsinud, hoiduda võistlusest „lööb löögi vastu“, sest partneri löök on tugevam.

6. Arendada kindlat joont oma poksimisviisis, mis veenaks vastast, et sellel tuleb mängida hoopis teist mängu, kui ta kavatses. See nõrgendab vastase usku endasse ja võidu võimalusse.

Ja nüüd vastupidist julgust, nimelt: kuidas peab poksima lühike, jõuline mees. On kohe selge, et lühike poksija, kellel lühikesed käed ja kellel tugev jõud ja vastupidavus, võib pikakasvulise poksija vastu edule loota rohkem lähi-

Lõppeks harutame, kuidas matschil kahe võrdjõulise vahel peab toimuma suuremat kiirust omav poksija. Sel juhul tuleb kogu võistlus arendada vastavalt suurema kiiruse parimaks kasutamiseks, ja nimelt:

1. Arendada vaheldumisi kauge- ja lähivõistlust, peatamata kaua kummalgi.

2. Kasutades oma suuremat kiirust, sundida vastast rohkem ringi jooksuma, mis teda väsitab.

3. Kaitstes viia raskus vastulöökidelle, mis tänu suuremale kiirusele saavutavad eesmärgi paremini.

4. Kasutades suuremat kiirust, mitmekesistada tehnikat ka haakide ja upperitega töötamise läbi.

LÖÖB VASAKU KÄEGA VASTU VAHELIHA

SUKELDUMINE PAREMALE

KEHA TÕMMATAKSE ALLA POOLE JA PAREMALE VÄLJAPOOLE

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISELEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K. Ü.

GRAAFIKATOOSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA
TSINKOGRAAFIA

KOITEKODA
LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUSÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2. OMA TELEF. KESKJAAAM 428-83

UUS «VALGE» VÕIT SOOME ÜLE

Eesti võitis Soome üle tennis 12:10. See võit polnud üllatuseks meile, eestlastele, ega ka soomlastele. Tennis on spordiala, millega eestlased on jõudnud Soomele kannule kõige visama järjekindlusega. Võib ütelda rohkemgi: Eesti valgepallitase on mõõdund Soome priimapiirist.

Eesti-Soome tennis-maavõistluste suhetele pandi alus 1928. aastal. Esimene maavõistlus Tallinnas lõppes oodatult Soome võiduga 12:5, kusjuures osa mängusid jäi vihma tõttu pidamata. Järgmisel aastal eestlased Soome pinnal osutasid juba südikamat vastupanu ja tehniliselt laitmatut mängu ning kaotasid ainult 9:13. Kahel järgmisel aastal kahanes maavõistluse kaotus juba viigimaiguliseks — mõlemad maavõistlused andsid tulemuseks Soome kõige napima võidu 12:10.

1932. aastal vennasrahvaste tennisajaloos tuli järsk pööre. Eesti võitis esmakordselt Soome üle ja pealegi suure ülekaaluga — 16:6. Soomlased panid tulemuse ootamatu ja halva juhuse arvele. Ei suudetud mõista, et eestlased olid jõudnud välja lapsekingadest. Kui siis järgmisel aastal Helsingis Soome kaotus tuli veel suurem — 14:8, ei saanud soomlased enam salata, et noorem vend on rühkinud mööda. 70-aastase tennisekultuuriga ja suurte võimalustega spordimaa tunnustas, et poisilikult noor Eesti valgepall on jõudnud küpsesse meheikka — lähedale rahvusvahelisele kõrgetasemele.

Tavaliselt võiduim joovastab. Paneb tihti kiitlema liig vara ja mõtlematult, — neidki, kes on muidu tagasihoidlikud.

Tennis eestlasi see mäkketõus ei viinud roopast välja. Maavõistlusevõidud Soome üle julgustasid laiendada tennisearengut suuremakaliibrilistele rahvusvahelistele võistlustele. Nendest õpiti kogemusi, saadi tehnilist täiendust. 1934. aastal meie tennis sisuline küpsus oli jõudnud niikaugele, et Soome võideti seekord juba täiesti hävitava tulemusega — 18:4! Kolm maavõistlusevõitu järjest. See asjaolu pani Soome tenniseringkonnad tõsisemalt mõtlema. Soome tõi endale välistreeneri. Kuigi treener lühikese ajaga soomlasi ei võinud ümber sünnitada, juhtus ometi see, et Eesti kaotas möödunud aastal. Kaotus oli kõige ootamatum. Nagu selgus hiljem, polnud kaotuse põhjuseks mitte Eesti tennis arvatud tagasiminekuks, vaid hoopis eriasjaolud.

Tänavuse maavõistluse vastu oli mõlemapoolne huvi erakordne. Kas algab Soome uus võidukuseperiood, või tõestab Eesti oma kindlat paremust, — need olid küsimused, mis tegid möödunud maavõistluse tulemuse erilisel tähtsaks mõlema maa tennis paremuse otsustamiseks.

Eesti võitis. Aga napilt. Mitte palju suurem, aga siiski suurem pidanuks võit olema. Kuigi eesti meeskonna vanem K. Lasn kinnitas enne maavõistlust, et Eesti võit peaks olema mõistetav, ei puudunud palju, et võidu asemel tulnuks viik. Kas oli eestlastel seekord pisut liigset üleolekut, või oli mänguvõimete maksimum alles saavutamata, kuid mitmed halvad üllatused ei jäänud tulemata. Meie rahvusvaheliste võimetega naisüksikmängumeister pr. Nõmmik kaotas Soome mitte väga mängutugevale pr. Sandelinile. Sellejuures oli pr. Nõmmikul otsustavas setis 3 matsipalli! Rõõmustavaks ja ühtlasi maavõist-

luse kaalukamaks võiduks oli Lasn võit Grahni üle. Kuigi Lasn alul näis närveerivat, ta lõpuks paiskas välja oma tehniliste tagavarade külluse ja mängijaandekuse.

Erilist allakriipsutust väärrib G. Tombergi esinemine. Soome löögitugeva noore 16-aastase tenniselootuse Forsmani ta, pikkamisi, kindlalt ja ettevaatlikult mängides, sundis alistuma. Niemeläise kaotus Tombergile kandis viimase toredusmängu juures soomlasele hävituslikku laadi.

Väga hea oli ka Meieri mäng. Temagi tegi Niemeläisega lühikese lõpu. Forsmani vastu andis tunda aga jõu ja vastupidavuse puudus. Mäng isenesest oli üks paeluvamaid, arenedes paiguti väga pingelises tasavägisuse piirides. Soomlase poisilikum tulihingelisem särtsikus andis talle seekord napi edu.

Ootamatuseks oli Rosenbladi rabe ja lõtv esinemine. Loodeti, et tema on see tefne mees, kes Soome kuulsuse Grahni lähedalt võidab. Arvestati tema Berliini-kogemusi ning varem tuntud voorusi. Paraku olid arvestused siin ekslikult. Grahni vastu esinedes ta andis juba servidega viimasele rohkem punkte. Grahnil polnud tema tugevaks löömiseks tarviski väga pingutada.

Täie rahulolu teenis Nieman. Rahul ei saa olla aga sellega, et ta Buchti vastu mängides otsustavas setis soomlase nõudel mängis edasi, kuigi ta vajaks võitmiseks puhkust. Nüüd libises võit selletõttu soomlasele.

Üldiselt võib täiesti rahul olla meeste üksikmängudega, samuti ka meeste-paarismängudega. Paaris-mängus hiilgas eriliselt Haas. Nais- ja segapaarismängud, eriti segapaarismängud olid eestlaste kesise-mad. Tulemusega 12:10 võime siiski olla rahul. On ju nimetamata veel see, et rahvusmeeskonnast puudus Eesti meister K. Pukk, kelle kaasamäng tähendaks mõistagi väga palju.

Meil tuleb kuuldavasti leppida sellega, et Pukk ei stardi tänavusel hooajal üldse. Seda tuleb suuresti kahetseda.

Maavõistluse tehnilised tulemused:

Prl. Bagh (E) — prl. Öhberg (S) 6:4, 6:2; prl. Lindfors (S) — pr. Paulson (E) — 6:1, 6:0; Nieman (E) — Björkesten (S) 6:2, 6:2, 3:6, 7:9, 6:4; pr. Sandelin (S) — pr. Nõmmik (E) 7:5, 1:6, 8:6; Bucht (S) — Kleinberg (E) 2:6, 6:0, 6:4, 5:7, 6:4; Lasn-Haas (E) — Grahn-Forsman (S) 7:5, 6:4, 6:3; Lasn (E) — Nyberg (S) 6:1, 6:1, 6:1; Grahn (S) — Rosenblatt (E) 6:2, 6:3, 6:2; Tomberg (E) — Forsman (S) 3:6, 6:4, 6:3, 6:4; Meier (E) — Niemeläinen (S) 6:2, 6:2, 6:1; Bucht (S) — Niemann (E) 6:3, 5:7, 4:6, 6:3, 6:4; Meier-Niemann (E) — Nyberg-Niemeläinen 6:4, 6:4, 6:2; Rosenblatt-Kleinberg (E) — Björkesten-Cederqvist (S) 6:4, 8:6, 1:6, 6:4; Björkesten-prl. Öhberg (S) Haas-pr. Paulson (E) 9:7, 6:4; Lasn (E) — Grahn (S) 10:8, 3:6, 6:1, 6:4; Rosenblatt (E) — Nyberg (S) 6:1, 6:1, 9:7; Tomberg (E) — Niemeläinen (S) 6:1, 6:0, 6:0; Forsman (S) — Meier (E) 6:4, 7:5, 4:6, 7:5; Grahn-pr. Sandelin (S) — Lasn-pr. Nõmmik (E) 6:4, 4:6, 6:1; Nyberg-prl. Lindfors (S) — Rosenblatt-prl. Bagh (E) 6:2, 2:6, 7:5; pr. Nõmmik-prl. Bagh (E) — pr. Sandelin-prl. Öhberg (S) 7:5, 0:6, 6:2; Björkesten (S) — Kleinberg (E) 6:3, 15:13, 1:0 (loobumisvõit).

SPORDI-

PÄRITAVUSEST

V. Vaiksaar

Moodsa kehakasvatuse häll oli Napoleoni valituse all asuvais Saksa provintses, kus kooliõpetaja Jahni eestvõttel pandi alus sellele. Nüüd napilt sajandi järele on ta paisunud tähelepandavaks ja vältimatuks liikumiseks.

Nagu ta alul oli sakslastele enesemääramiseõiguse lätteks, nii on ta nüüd saanud inimkonna alahoiu lätteks. Kõik rahvad ja riigid, kellele iseseisvus kallis, on võtnud kehakasvatuse rahvus-riiklikuks tarbeks.

Nii näeme seda riikides, millised tõstavad esile rahvust või mingit ideed, näiteks Venes, Jaapanis, Itaalias, Saksamaal jne. Seal ollakse teadlikud, et kehaline kasvatus on parimaks abinõuks rahva tervise, elujõu säilitamiseks.

Anglosaksi maades, Soomes ja Skandinaavias on kehaline kasvatus arenenud spontaanselt kõiki rahvakihte haaravaks liikumiseks.

Järjekindla kehalise kasvatuse väärtusest nii käesolevale põlvele kui ka järglastele annab reljeefse pildi tuntud suursportlaste põlvenemise jälgimine. Need on ju, nagu igal muul alal, suurvaimud, aluseks kriteeriumile. Selleks mõningaid näiteid:

Nii Los-Angelesi olümpia kümnevõistluse 3-as mees Wolrad Eberle on meie Georg Lurichi tõsiseima vastase poeg.

G. Lurichi sugukonnas leiame kodukoha kangemaid, jõulisemaid mehi. Praegune olümpiatreener ja omaaegne 10-ne võistluse maailmarekordimees A. Klumberg-Kolmpere on omaaja maadleja poeg. Ja lõpuks kõigile tuntud suursportlaste perekond Järvised, kust võrsunud kahe viimase olümpia kümnevõistluse hõbemedalimees Aki Järvinen ja viimasel viiel aastal võitmata odaviske olümpiavõitja Matti Järvinen. Nende isa on olümpiavõitja ja jõumees Verneri Järvinen.

Muidugi on eelpool nimetatud peale päritud kehalise võimsuse saanud ka teadliku kehalise ettevalmistuse. Eriti on see kehtiv perekond Järviste kohta.

Modern-aja olümpia-võitjaid on annud peamiselt anglosaksi maad, nagu Inglismaa ühes dominioonidega, kui ka USA.

Nimetatud maades on antud kehalisele kasvatu- sele juba 1860-dail aastail väga tähtis koht ja just eriti kõrgemais õppeasutustes. Ja tänapäeva võistle- jale võime vaadata kui kolmandale-neljandale põlvele, kes saanud teadlikku kehalist kasvatust.

Garmisch-Partenkircheni suusatamise võitjad on pärit kehalist tööd tegevaist rahvakihtidest ja ena- mikus lasterikkaist perekondadest, mis eeldab suure- mat valikut.

Loomulikke andeid eeldavais spordialades on loo- dusrahvaste esindajad osutanud suuri võimeid ja an- nud rida olümpiavõitjaid (Hubbard, Tolan).

Nagu loomakasvatuses eeskätt on tähtis vastav tõug produktide maksimaalseks saavutamiseks või vas- tava ülesande läbiviimiseks, nii *cum grano salis* ka inimeste juures, kus aga ei saa arendada üht kindlat standard-tõugu, sest puudub kriteerium ideaal-ini- mesest.

Seepärast rahvad, kes tahavad püsida, peavad hoolitsema igaüks oma tõu kvaliteedi eest nii kehali- selt kui vaimliselt.

Meie, praeguse põlve esindajad, saame tõu kvali- teedi kasvatamisele anda järgmist. Kõigepealt, et meie rakendame kõik võimaliku oma kehalise võimsuse eest hoolitsemisele, ja teiseks — oma otseste järglaste-õpi- laste kehalisele kasvatusale anname väärilise koha.

Isa Järvinen, Soome esimesi kuldmedali- mefi kergejõusfikus. Nüüd õangivad olümpia- medaleid ta pojad.

Selle sihiks muidugi ei tarvitse ega tohigi olla mingid kilogr., kilomeetrite ja sekundite õgijad, millisele mõttele võiks tulla, kui aluseks võtame eelpool toodud suursportlasi. Kordan, et need on vaid näited, kuivõrd suur tähtsus on vanemate kehalisel võimel ja noorte varakult alustatud keha arenemisel, et saavutada kehalist täisvõimsust.

Otsekohene noorte kehaline kasvatus peab eeskätt seda olema sõna tõsisel mõttes. Rea võimalusi selleks annab modern-sport.

Näiteks on kõikidel poistel ürginstinktiks kakelda. Poksi õpetamisega võime tulla siin vastu. Samuti teise „ürginstinkti“ — ikka midagi maast jalaga lükata — asendame reeglipärase jalgpallimänguga. Karmi keelu asemele astub loomupäraste võimete arendamine. Ise-loomu tugevdamine ja fairness korraliku poksitreeningu läbi paljaste rusikatega peksmise asemele.

Kuid kasvatus kava ei ole täielikult täidetud üksnes ürginstinkte rahuldavate aladega, vaid harmoonilise keha arendamiseks peab kavas olema n.-n. sundharjutusi võimlemise, jooksu jne. näol. Paarõhk tuleb panna kehalise võimsuse ja vastupidavuse ammutamisele, mitte ainult kehalisele oskusõpetusele, mille juures väga kergelt ületatakse kasvuärritus.

Kehalise oskusõpetuse all tuleb mõelda erialade tehnika ühekülgset õppimist, mis küll tagajärgi näiliselt parandab, kuid kuna see on tingitud lihaste töö mehaanika lihtsustumisest, pole see ometi küllaldane püsivalt suurtagajärgede püstitamiseks, kus vajaline veel maksimaalne kehaline võimsus.

Praegune Tšehhoslovakkia olümpiatreener ja omaegne Stokholmi olümpiavõitja Meredith ütleb: „Tehnika ilma talendita on tühi kõla“.

Aluseks võttes viimast, võime jõuda niiütelda „lõhke küna“ juure. Rõhutades ainult ühekülgset oskusõpetust, — ei saavutata tagajärgi ega ka korrapäraselt tervete funktsioonidega keha.

Vaid absoluutselt täiusliku keha puhul on talendil võimalik maksimaalselt väljenduda. Ja omades selle ollakse võimeline suurtagajärgedeks ükskõik millisel alal.

Oma õpilase olümpiavõitja W. Carri kohta ütles Meredith, et tema oleks olnud suuteline muudelgi aladel olla maailmameister, mida osutavad tagajärjed (kaugust 7,36, 100 10,6, kõrgust 190). Kuid et Pennsylvania ülikooli 4×¼ miili teatejooksu meeskond vajab veel üht meest, siis tuligi Carril siirduda 400 m-le, milles saavutas Los-Angelesis kuldmedali ja püstitas fenomenaaalse maailmarekordi — 46,2.

Kehaline kasvatus peaks läbi viidama võimalikult vabas looduses, et poleks asjatuid jõukulutusi vajalise hapniku ammendamiseks. Matkad, retked maastikul ühes loomulikkude takistuste ületamisega ja igapäevane füüsiline töö oleks kehalise kasvatus peamiseks lähteks.

Alati olgu silma ees, et on kergem ja odavam vältida haigusi kui ravida neid.

Kehaline kasvatus noorte juures tuleb viia läbi raudse järjekindlusega, see peab lastetoast võrsuma igapäevaseks vältimatuks tarbeks.

Tõsiasi jaks jääb, et vaid tõesti modernne õpetaja-kasvataja suudab arendada modern-aja noorust. Õpetaja, kes on harjunud nägema keha ja vaimu tervikuna ja kes pedagoogilisest dualismist on niisama kaugel kui veel hüllemast kehavihkamisest, ainult see õpetaja võib arendada noori õieti.

Möödunud sajandi ratsionalistlik mõtteviis ja, rohkem veel, vanakristlik-asketlik idee on põhjuseks, et käesoleval sajandil tuleb vastulöökk: dualismi ja kehavihkamise asemele kergib üles vaimu ja keha terviku nõudmine, saab uueks ürgne ütlus:

„Mens sana in corpore sano“.

VILJANDI LIKÖÖRI- JA
VEINIVABRIKUTE O/Ü.

„A L K O“

veinid,
vahuveinid,
konjakid,
napsid ja
liköörid.

ESINDUS JA LADU:

A.-S.

„KAUBAMAJA ESTIKA“

TALLINN A.S.

**SOBIVA MATERJAALI
SUVERIIEETUSEKS LEIATE**

A.S.

«TEKLA»

RIIDEKAUPLUSTEST:

Tallinn, Pärnu mnt. 6 (end. Valli 10)

Tallinn, S. Karja 15

Haapsalu, Ehte 2

Kuressaare, Kauba 2

Mustvee, Tartu 15

Narva, Peetri pl. 2

Pelseri, Kaubarida 6/7

Pärnu, Vee ja Pika t. nurgal

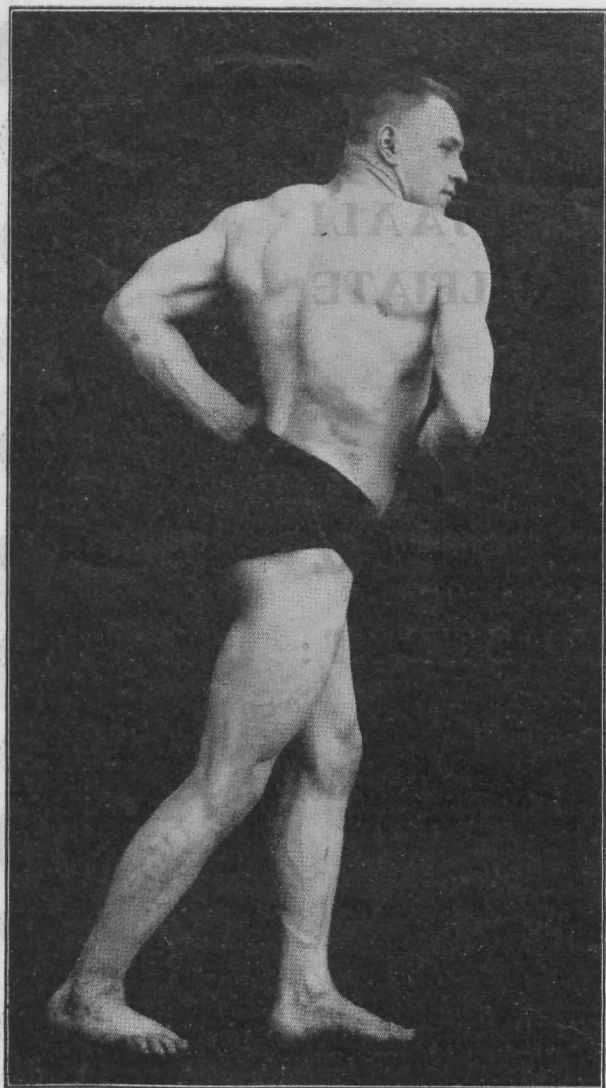
Rakvere, Turuplats

Valga, Kesk 14

Viljandi, Tartu 6-a

Võru, Jüri 5-a

**Jälgige meie vaateakende rek-
laami ja külastage meie kaup-
lusi ostukohusteta.**

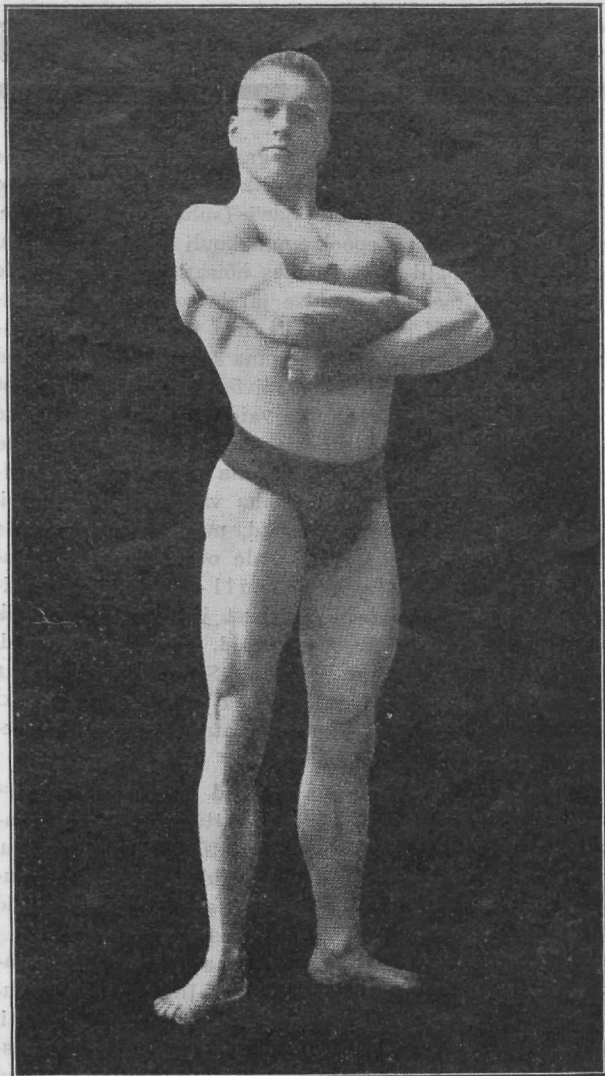
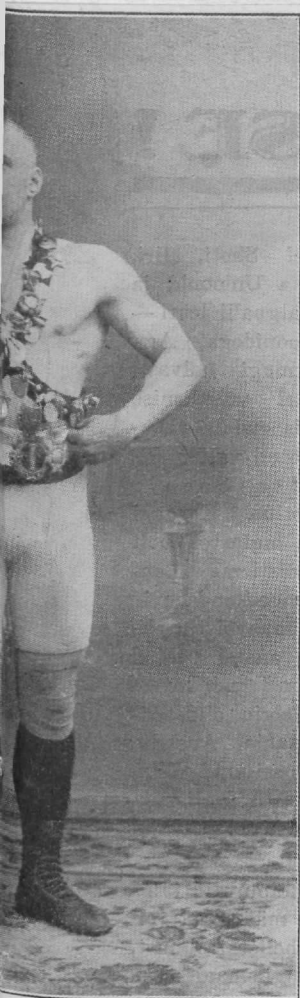
Lurich

Georg Lurichi, kelle sünnipäevast hiljuti möödus 60 aastat, tunneb kogu Eesti rahvas mitte üksnes kui meie suurimat atleeti, vaid ka kui selle veenajaid, et Eesti rahvas võib olla tugev, kui ta aga seda tahab. Eesti rahva äratamises on Lurichil ses mõttes suured teened. Kui ärkamis-aeg oli Eesti rahva vaimselt uueks muutnud, siis G. Lurich sisendas teadmise, et Eesti rahvas on tugev ka kehaliselt. Tugev vaim ja tugev keha, — G. Lurich oli selleks, kes oli meile nagu elavaks sümboliks.

Peale selle oli G. Lurich meie raskejõustikule aluse panijaid. Tema oma vägeva eeskujuga õhutas sadasid maadluse ja tõstmise harrastamisse. Võib täiesti õigustatult küsida, kas oleks meie raskejõustik ka siis nii kiirelt arenenud, kui poleks olnud säärast eeskuju andjat nagu seda oli G. Lurich? Vaevalt. Sellele pole seni vastuvaidlejaid olnud, kuigi praegune raskejõustik on arenenud osaliselt teist rada kui Lurichi-aegne.

Juba ammu on algatatud mõte meie rahvuskangelasele mälestusmärgi püstitamiseks, milleks osaliselt oli isegi juba annetatud summasid. Konkreetsema kuju võttis mõte Eesti Maadlus-, Tõste- ja Poksiliidu algatuse oma kätte võtmisega. Seejuures moodustas liit ürituse organiseerijaks ja teostajaks vastava, G. Lurichile mälestusmärgi püstitamise komitee. Viimane on nüüd eeltöödega jõudnud nii kaugele, et asuda kogu rahva kaasatõmbamisele ürituse läbiviimiseks.

On selge, et liit ega komitee üksinda ei suuda välja panna summat,

i aasta

mida vaja mälestusmärgi püstitamiseks, sest mälestusmärk Lurichile peab olema suur ja võimas.

Kõigi töölerakendamiseks kuulutab liit välja Lurichi-aasta, mille vältel tahetakse kokku saada mälestusmärgi püstitamiseks vajalised rahasummad. Liit pöördub kogu seltskonna, kõigi asutuste ja ühingute poole üleskutsega jõudu mööda kaasa aidata ürituse teostamisele.

Vastavate ametivõimude poolt on saadud korjanduse korraldamise luba ning liit saadab välja ühingutele, asutustele ja seltskonnategelastele vastavad korjandusraamatud korjanduse läbiviimiseks. Ühtlasi peab liit soovitavaks, et ühingud korraldaksid G. Lurichi mälestamisfondi heaks võistlusi ja pidustusi.

Kui Teie poole pöördutakse palvega oma poolt rahaliselt kaasa aidata, G. Lurichile mälestusmärgi püstitamisele, siis loodetavasti Teie ei keeldu. Meie rahvussangar väärrib seda.

Peale mälestusmärgi püstitamise on teiseks eesmärgiks G. Lurichi põrmu toomine Venemaa mullast kodumaa mulda. Mõlemad nimetatud üritused kohustavad kaasaaitamisele iga eestlast.

Tallinnas, 16. juunil 1936. a.

Eesti Maadlus-, Tõste- ja Poksiliit.
G. Lurichile mälestusmärgi püstitamise komitee.

TAGASI LOODUSESSE!

Veidi üle kümne aasta tagasi pani rahvusvaheline jalgpalliliit (F. I. F. A.) ametlikult kõigi oma liikmete hulgas maksuma uue off side'i (suluseisu) määruse, millega algas uus epook nahlkkuuli ajaloos. Kogu maailma jalgpalli-ringkondades hõisati hosiannat uuele ja tollal valitsenud arvamise järele tervendavale määrusele. Uus off side'i määrus, mis tunnistas seisu suuluks, kui pealetungiva meeskonna forvard oli tunginud kaitsva meeskonna seljataha niivõrd kaugele, et temast värava poolel viibis üksikuna vaid väravavaht, eelduste kohaselt pidi tegema mängu hoopis elavamaks, see neetud vile pidi harvemini kõlama pealetungide sooritamisel ja mängus oli ette näha vähem pidurdamisi. Ja mis peaasi: loodeti, et nüüd, millal pealetungivate forvardite pääs vastase väravale oli tehtud lähedamaks, lõpevad need igavesed null-nullilised viigid, et publik saab seda „sirkust ja leiba“, et publik saab näha igal võistlusel väravaid, rohkem väravaid, kui seni löödi võistluse kestes. Seega „lubas“ uus määrus anda seda „soola“, milleta vahel nii pinevaltki rullunud võistlused võhiklaste arvates möödusid „magedalt“, kuna ära jäid väravad...

Neile kõigile, kes seda uskusid ja lootsid, valmis-tas uus suluseisu määrus siiski pettumuse. Kogu maailm võttis innustunult vastu uue off side'i määrustiku. Meil Eestiski oli ta teretunud, kuigi pääsis maksvusele alles järgneval hooajal. Teised Euroopa riigid aga võtsid omaks kohe uue määrustiku.

Uus määrus sündis Inglismaal, jalgpalli emamaal, nagu armastatakse ütelda. Inglismaa, laskunud oma „splendid isolationi“ — õilsasse isolatsiooni, üle tosina aasta tagasi astus välja F. I. F. A. liikmeskonnast, kiskudes kaasa kõik oma dominioonide liidud — associationid, mis olid tegelikult English Football Associationi osakonnad-filiaalid. Nii loobusid F. I. F. A.

liikmeskonnast peale Inglise liidu veel Shoti, Iiri, Wales'i, Gibraltari, Malta, Lõuna-Aafrika Unioonid ja Kanada liidud. Maailmas tekkis kaks jalgpalli leeri — F. I. F. A. ja Inglismaa koos dominioonidega. Aga seepärast ei vaadanud F. I. F. A. põrmugi halvasti Inglismaale ega keelanud oma liikmetel võistlemise inglise meeskondadega. Inglismaa jättis endale vabaduse kutsuda igal aastal kord oma tehtud valiku järele ühe kontinendi meeskonna inglise hooaja kestes Londoni, et pidada maavõistlus. Kordagi pole veel kontinendi riigid ära ütelnud inglaste poolt tehtud ettepanekust. See, kes valiti võistlema Londoni, oli kindlasti väljapaistvat rahvusmeeskonda eviv riik ja kutsutud meeskonnal oli sõit maavõistluseks Londoni esmakordne. Nii on igal aastal peetud inglise hooaja kestes üks maavõistlus kontinendi meeskonnaga Londonis. Prantsusmaa ja Belgia olid esimesed külastajad, siis järgnesid Hispaania, Austria, Itaalia ja Saksamaa. Aga ühelgi ei õnnestunud võita, isegi viiki pole suudetud teha inglaste vastu Inglismaa pinnal. Ja alati saavutasid inglased esimesel poolajal juba võitu andvaid väravaid.

F. I. F. A. jälgis truult Inglismaal toimuvaid jalgpalli-sündmusi. Kui tuli uus off-side'i määrustik, oli Inglismaa juba astunud välja rahvusvahelisest liidust, kuid F. I. F. A. oli agar üle võtma Inglismaal sisse seatud määrust ja pani selle maksuma oma liikmete hulgas. Niisamuti talitas F. I. F. A. siis, kui inglased löid uue määruse küljeoutide valedsti sisseviskamise juures. Teatavasti enne anti outi valedsti sisse visanud meeskonna kahjuks vabalööki, mis nüüd on asendatud sama oudi sisseviskega vastasmeeskonna poolt.

Inglismaa jäi eeskujuks jalgpalli reformimisel rahvusvahelisele liidule. Tänavu tuleb aga murrang. Inglismaa, kes on seni kiskunud jalgpalli välja tollest

„EMLO“

Tallinn, Pikk tn. 17, tel. 431-08

Kõrges headuses:

Konjakid
Liköörid
Napsid
Whiskid

Uudis!

Kirsiliköör
Murakaliköör
(karahvides)

Saadaval igas veinikaupluses ja restoraanis kogu Eestis

REINHOLD SAULMAN

EESTI OLÜMPIA KOMITEE
EESTI SPORDI KESKLIIT
JA ERILIHDUD

algelisest nahkkuuli „porimisest“, andes kindla raamistiku mängu määravate seadustega ja otsides aeg-ajalt varem tehtud määrustele parandusi, tõstes esile paar aastat tagasi kahe vahekohtuniku süsteemi (mille elluviimiseks tehti koguni katseid, mis siiski ei annud positiivseid tulemusi) ja aranjeerides võistlusi südaööl kunstliku valguse helkides... Nüüd, teeb Inglismaa uuesti revolutsiooni jalgpallis, kuid see pole enam uue ja parema otsimine, nüüd tahavad Albioni pallijuhid minna tagasi, tagasi endise ja pärast aastaid kestnud katseid siiski parema süsteemi juure. Enne tulevat hooaega, mis augusti 29-dal algab üle Inglismaa, tuleb kokku Football Associationi esinduskogu ja otsustab, kas Inglismaa jääb senise juure või hakkab tuleval hooajal mängima... ärge üllatuge... vana off side'i määruse järgi?

Millest see äkiline „tagasimine“? Miks piiri panna jalgpalli reformidele ja loobuda mängu arendamisest uues suunas?

Uue off side'i määrustiku maksmata hakkamise järel tekkisid kaks nüüd nii kuulsat edurivi kombinatsiooni, need on W ja M formatsioonid, mis üldiselt tarvitusel Kesk-Euroopa meeskondade juures. W formatsioon (ääred ja keskormaja ees, sisemised tõmbunud tagapoole) eluõiguse eest hoolitses inglise klubi Arsenal, kes viimase kuue aasta sees on tulnud neli korda Inglise meistriks. Arsenalis eeskujul levis W formatsioon üle kontinendi. Kohandatud uue suluseisu määrustiku kohaselt W formatsioon võimaldab oma kolme kaitsja süsteemi juures ja sisemiste tagasi tõmbudes kindlamat kaitsemängu, kuid paratamatult jääb edu-

rivi töö nõrgemaks. Näitena võiks tuua Arsenalis edurikkaid aastaid, millal Arsenal saavutas võite järjestikku, kuid enamuses ikka napilt, napit ühe või kahe väravaga isegi nõrgemate vastu. Samuti Saksa eksmeister Schalke 04, kelle hüüdnimeksi Saksamaal „napid“, oma kuulsa W formatsiooniga polnud kuigi väravateahne.

M formatsioonis — ääred ees, siis sisemised ja keskormaja taga — on edurivi töö enam suunatud pealetungile, kuna keskormaja mängib edurivile poolkaitsja osas. See on vähem populaarseks saanud süsteem, sest sisemiste ees olles äärepoolkaitsjate seis kandub samuti ettepoole ja kaitses tekivad augud. Inglismaal M formatsioon kukkus läbi, kuna ei leidnud palju meeskondi, kes oleksid harrastanud seda süsteemi. Vana off side'i määrustik, kus suluks tunnistati seis juba siis, kui forvard oli pallita tunginud nii lähedale, et värava ette jäi temast vaid kaks vastameeskonna mängijat ja võttis seal „keelatud territooriumil“ söödu, on endastki kindlam tugi kaitsevale meeskonnale. Ja edurivi ei tarvitse võtta ette M või W kujulist mängu. Edukamaks mänguviisiks oli siis inglaster viie forvardi ühes liinis mäng, mis eriti pealetungide sooritamisel andis parema võimaluse forvarditel omavahel kokku mängida või julgelt soolosisid ette võtta, sest pidurdamise korral oli lootat lähedal viibiva forvardi abi. Samuti ei langenud forvardite ühes liinis olles mehed pealetungi juures vastaskaitse off side-taktika ohvriks.

Kui Inglise rahvusmeeskond tänava kevadel tegi tuurileisi kontinendile ja valis koosseisu kuus meest

Arsenalist, nägid Inglise pallijuhid ära, et väsinud meeskonna W formatsiooni kasutav edurivi jäi edutuks innuga võistlevate vastaste vastu. W. C. Cuff, kellel on tähtis sõna ütelda Inglise rahvusmeeskonna moodustamisel, väljendas pärast kaotust Belgiale: Me peame minema tagasi vana off side'i määrustiku juure. Praegu asub meie edurivijuht liig halval positsioonil ega saa tarvilist toetust siseforvarditelt, kuna need on kandunud liig kaugele taha. Ainult liinis mängivate forvarditega võime jõuda uuesti endise edukuseni, kuna mäng iseenesest läheb kiiremaks, sest üleminekud kaitsest pealetungile sünnivad vahenditult.

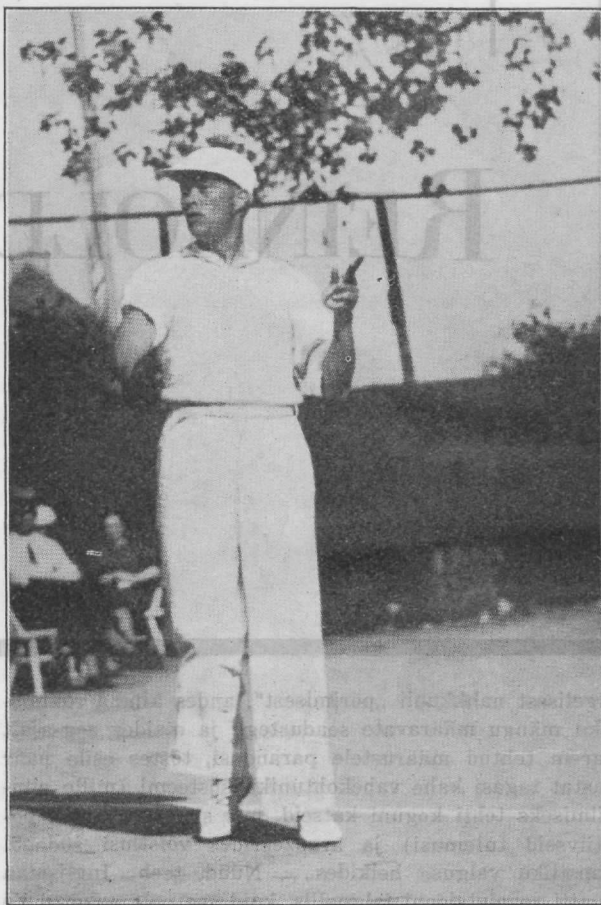
Ja sealjuures inglaste arvates rohkem esinevate off side'ide korral mängus tekkinud katkestused võtavad siiski peagu märkamatu aega ja neid tuleb tegelikult vähe ette. Pidurdamised outide ja vabalöövide puhul on hulga sagedamad. See, et vana määrustiku järele saavutatakse vähem väravaid, ei vasta tõele. Tõsi küll, väravate arv võistlustel on keskmiselt tõusnud, kuid võttes arvesse inglise liigavõistlusi (1. profiliigas on 462 tsüklimängu ja väravaid lüüakse aasta kestes umbes 1500), mille statistika tõestab, et väravate saavutamise rekordne tõus hooaja kohta oli uue määrustiku maksvuse ajal 2,64 protsenti. Sealjuures kolmel viimasel aastal on inglise liigavõistlustel saavutatud 0,94 protsenti vähem väravaid kui vana määrustiku maksmise ajal hooaja kohta keskmiselt. (Andmed — „Daily Mail“, 9. 5. 1936.)

Eesti rahvusmeeskond, kes ka truu W formatsiooni kasutaja, on olnud võrdlemisi väike väravakütt, kuigi ka endale pole just ropusti palju väravaid sisse lastud. Ikkagi oleme pidanud kolmteist viimast maavõistlust võiduta ja see on peamiselt tingitud edurivi ebaõnnestunud ja luhtunud „kuldsetest“ võimalustest. Ei kunagi pole värava all küllaldaselt forvardeid, et realiseerida seda, mille löömiseks oleks vaja, vaid üht meest õigel ajal õigel kohal.

Kuna inglased loodavad, tagasi minnes vana off side'i määrustiku juure, tõsta oma jalgpallitaset, siis

peab neil selleks olema ikka küllalt veenvaid põhjusi, sest selle sammu astumisega teostatud muudatus loob ümber senise jalgpallimängu tegeliku kuu 90-minutilise mängu kestes.

GEORG PÄRNPUU.

Aarne Grahn, Soome parim tennisist, sai maailmavõistlusel K. Lasnalt järjekordselt lüüa.

BETON-AIAPOSTID

JA

BETON-KÖNNITEED

on ajakohased ja majanduslikud, sest nad on põlised, vastupidavad ja nägusad, ei kulu ega nõua remonti.

Postid ja kõnniteed valatakse kohapeal, või ennevalmistatud aiapostid ja kõnniteeplaadid püstitatakse või laotakse vajalikus kohas.

Juhatusi nende tööde õigeks ja asjatundlikuks läbiviimiseks annab tasuta

A/S. TSEMENDIVABRIK „PÕRT-KUNDA“

ladu ja müügikontori juures asuv

n Õ u a n d e - b ü r o o

Tallinn, Valli 4-6, tel. 450-17.

Käesolevaga teatame, et oleme omandanud

end.

P. K. „Estonia“ Keskmeierei

ja

E. Einpauli piimaäri.

Seistes oma lugupeetud tarvitajaskonna teenistuses soovitame oma piimaäride kõrgeväärtuslikke piimasaadusi:

Lastepiima,

Esimese valiku rasvarikast piima,

Esimese valiku piima,

Teise valiku piima,

Kultuurhappe piima,

Keefiri,

Vahu-,

Kohvi- ja

Hapukoort,

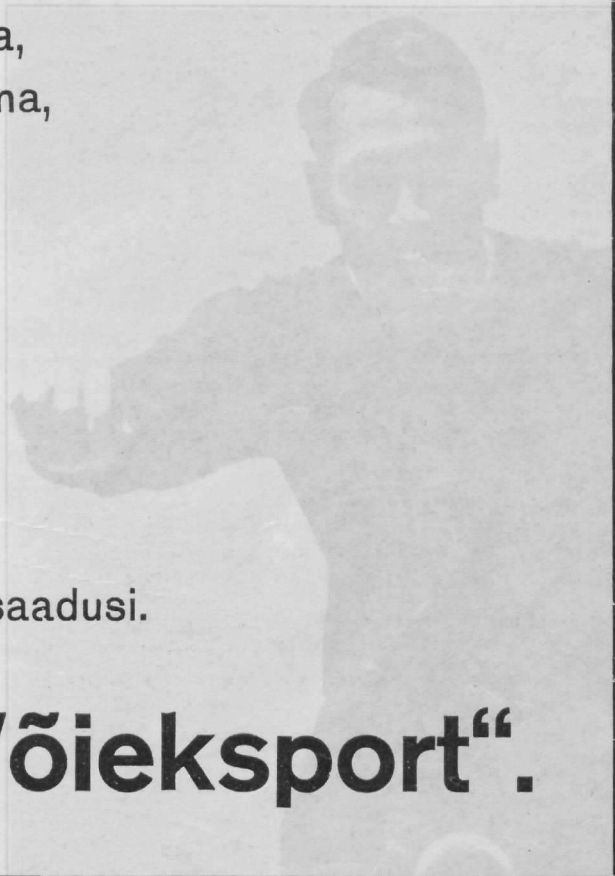
Võid,

Kohupiima,

Juustu ja

kõiki muid piimasaadusi.

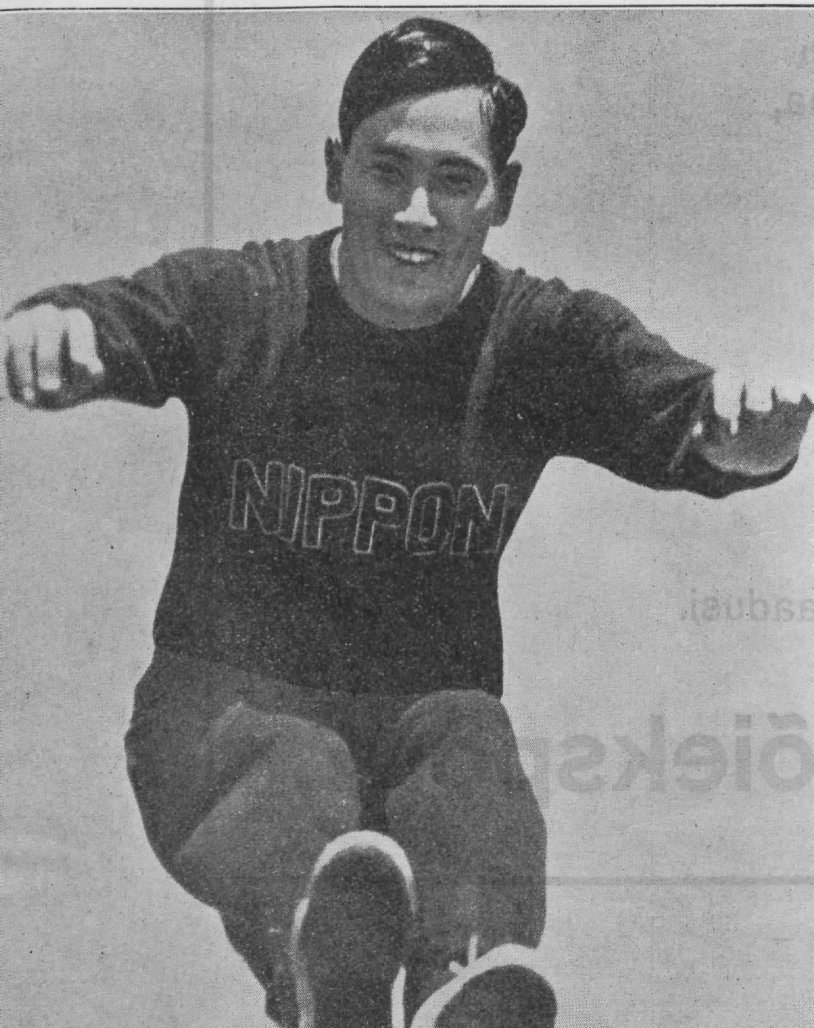
P. K. „Võieksport“.

väljalt ja rajalt

Uus kergejõustiku-hooaeg on alanud viimaste olümpia-eelsete pingutuste tähe all. Poolsada rahvast valib välja atleete, keda seekord saata olümpia-medalite jahile või võistlema kogu maailma rahvuste ühises peres. Kergib järjest vägevaid tippsaavutusi, mis eeldab, et olümpia-konkurents Berliinis võib kujuneda veel tüsedamaks kui Los Angelesis. Esimesena saabus teateid suurtagajärgedest Ameerikast, kus eriti Kalifornia tuline päike on küpsetanud maailmarekordidega võrreldavaid tulemusi. Nende ridade kirjutamisel kumises kõrvus värskest kuulnud raadioteade, mille järgi neeger Williams on peagu korranud W. Carri fenomenaalse saavutuse 400 m-is. Ainult üks kümnendik sekund jäi veel puudu Carri maailmarekordist, mis teatavasti on 46,2. Samadel võistlustel tõendas Ben Eastman, et ta taas on jõudmas 800 m-is alla-1.50,0-vormi. Seekord jäi poolt sekundit üle selle piiri. Kui veel rääkida Jesse Owensist, siis

Jaapani suurimaid atleete Mikio ODA, kes Amsterdamis võitis kolmikjuppe. Los Angelesis oli ta Jaapani kergejõustiku-meeskonna juht.

see neeger on 100 yardis jooksnud alla maailmarekordi ja kaugushüppes uuesti küündimas üle 8 m. Ning koloss Jack Torrance? Püsib praegu 16½ m lähedal, milline tagajärg maailma teistele kuulitõukajatele seni küündimatu.

Ka Vanas Maailmas on tänavu suursaavutustega kiiremad kui l. a. sel ajal. Agaramatena tunduvad esialgu soomlased ja sakslased, kaks suurimat riivaali-rahvast Euroopas. Kuid eriti silmapaistvaid maailmamarke Euroopa pind tänavu palju ei ole näinud. Kuid see on seletatav hooaja hilisema algusega kui Ameerikas. Ketast on siiski loobitud 53 m piiri lähedale, kuuli tõugatud üle 16 m jne. Eriti üllatuslikud on aga olnud saavutused odaviskes. Juba neli meest üle 70 m! Niipalju ei olnud neid kokku kogu läinud aasta kohta. Seda piiri on tänavu rikkunud M. Järvinen, Lokajski, J. Nikkanen ja Turczyk. Seega kaks soomlast ja kaks poolakat. Vasaraheitel võrsub uusi 50-m-mehi nagu seeni.

Meilgi on tänavune hooaeg alanud kohe paari maailmaklassi kuuluva suursaavutusega. Ning lisaks on rida mehi ületanud oma isiklikud rekordid. Esi-algne vorm on päris rahuldav, kuigi pole olnud eriti pingutust nõudvaid võistlusi. Käesolev E. Spordilehe number valmis Eesti-Sooe kergejõustiku-maavõistluse päeval. Seepärast puuduvad siin sellel loodetavasti saavutatavad suurtagajärjed.

Kuid ilma maavõistluseta võime eeskätt välja tõsta kaht ekstra-tagajärge: Arno Viiding 16.06,5 ja Aksi Kuuse 1.95! Mõlemad tagajärjed olid kuni 17. juunini Põhja-Euroopa parimad ning peale selle paremad kui Eesti ja Balti vastavad rekordid. Kannul neile on A. Kreek (kuuli 15.11!), G. Sule (oda 67.36), A. Mägi (oda 65.43!), P. Määrts (ketast 46.45), V. Nesterov (400 m 50,3), E. Kulmar (400 m 50,5), E. Ärman (teivas 3.85) jne. jne.

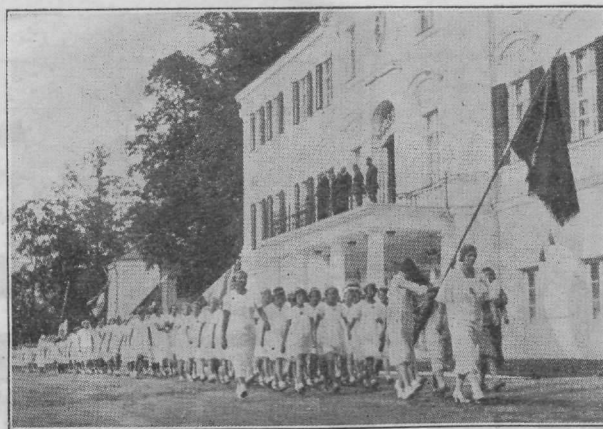
Uus mailer on võrsumas F. Dunkelst, kes tänavu löönud kõiki Eesti selle ala parimaid ja omab eeldusi 1500 m-is viimaks ometi alla 4 min. küündimiseks. Mitte vähem pole üllatanud Unu Uba (R. Suban). E. Prööm on seni takistanud vahete-vahel teda kiusanud haigused, kuna A. Jürlau saavutab oma heavormi tavaliselt hiljem.

Eelmise aasta sama ajajärgu tehniliste tagajärgedega võrreldes on tänavune läbilõikes kuni 20% saavutuste-tugevam. Seniväljand hooaeg (kuni 17. juunini) on annud seitse seni ametlikult kehtivast Eesti rekordist paremat või sellega võrdselt tagajärge. Nendeks on (alade järjekorras): 400 m V. Nesterov — 50,3 ja E. Kulmar — 50,5, 4×100 m Kalev — 43,8, kõrgus A. Kuuse — 1.95, teivas E. Ärman — 3.85, kuul A. Viiding — 16.06,5 ja naiste-kettaheide Olli Parts — 39.11. Peale nende saavutuste, mis endast mõistetavalt on l. a. tippsaavutuste ületamised, on sama G. Sule odavise 67.36, kuna l. a. tippmarkide kordamisteks on J. Toomre 15,8 (110 m-is) ja F. Dunkeli 4.05,8 (1500 m-is).

Sooe punktide-tabeli alusel järjestuvad seniväljand hooaja paremad saavutused allpool toodult:

kuul — A. Viiding	16.06,5	1041
kõrgus — A. Kuuse	1.95	974
oda — G. Sule	67.36	940

kuul — A. Kreek	15.11	934
ketas — P. Määrits	46.45	914
oda — A. Mägi	65.43	897
ketas — O. Erikson	45.18	872
kõrgus — G. Kalm	1.86	859
400 m — V. Nesterov	50,3	857
1500 m — F. Dunkel	4.05,8	854
400 m — E. Kulmar	50,5	845
1500 m — E. Prööm	4.06,6	845
1500 m — U. Uba	4.06,6	845
100 m — R. Toomsalu	11,0	843
teivas — E. Ärman	3.85	839
kaugus — R. Toomsalu	7.13	839
1500 m — J. Piliste	4.07,8	832
ketas — E. Lilienthal	43.70	825
vasar — K. Annamaa	46.90	819
kuul — E. Lilienthal	13.95	811
800 m — F. Dunkel	1.59,6	807
oda — V. Uibo	61.16	806
3000 m — R. Sams	9.05,6	806
110 m — J. Toomre	15,8	804
kuul — O. Kirp	13.85	800

Koolincorsoo olümpiamängudest. Defileerimine riigivanema lossi ees.

Olgu võrdluseks märgitud, et samaks ajaks läinud aastal oli üle 800 punkti saavutanuid ainult 11, nüüd aga koguni 25! See näitab, et start tänavusele hooajale on olnud jõulisem rohkem kui kaks korda. Jah! Olümpia-aasta!

Eestist kavatsetakse Berliini saata kaheksa kergesportlast. Selle kaheksa hulka on momendil kõige kindlamini kvalifitseerinud A. Viiding ja A. Kuuse. Esimene neist teist korda elus tõukas üle 16 m, samuti nagu teist korda elus ületas 1.95 m A. Kuuse. Kergejõustiklaste olümpia-väljavaated suurenevad, kuigi on raske öelda, kas siiski tuuakse Berliinist medaleid. G. Sule 67.36 on samuti märkimisväärt. Kui arvestada, et mees ikkagi veel pole täiesti paranenud, siis üle 67 m saavutamise võrdub kas või 70 m ületamisega. R. Toomsalul pole tänavu olnud raskeid konkurente, mis pärast ta oma tehnilistelt tulemustelt läinudaasta-

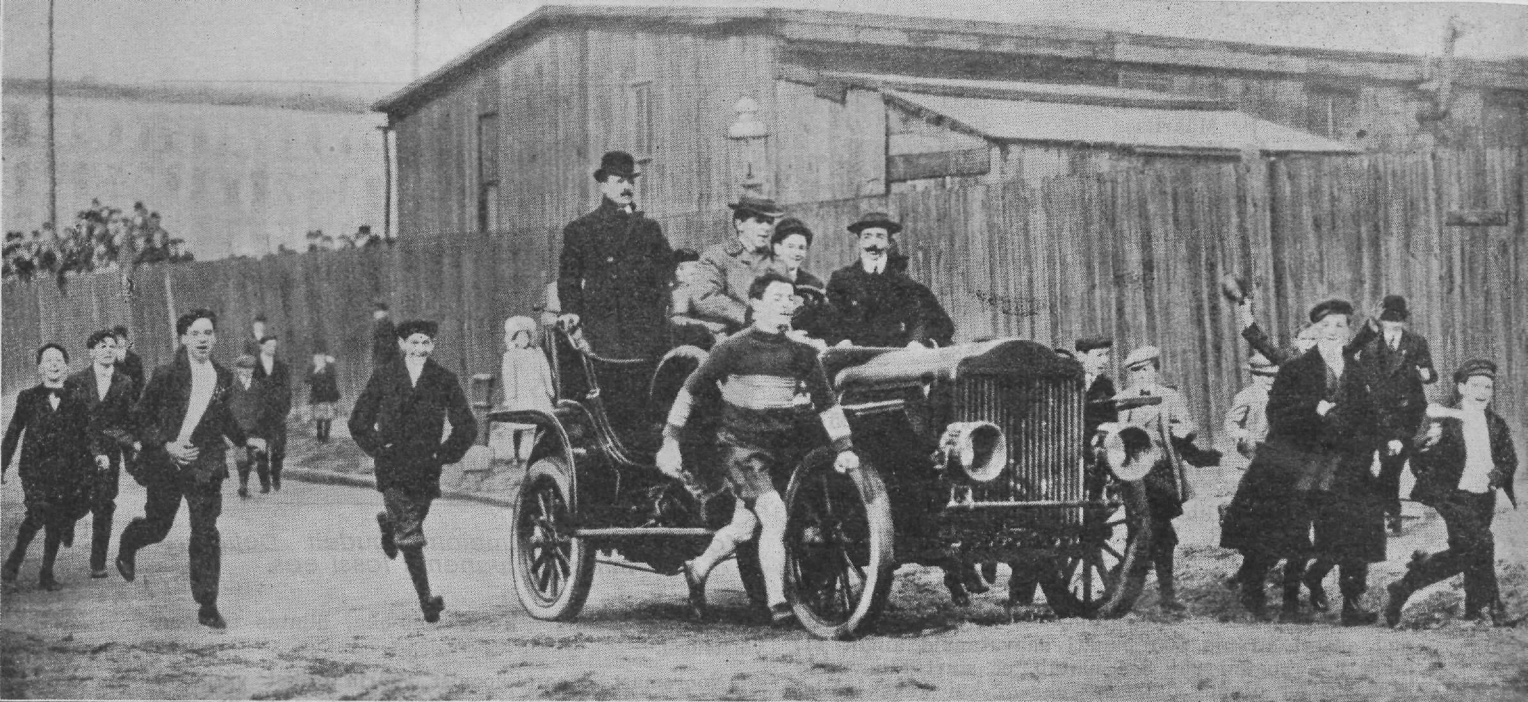
sest maha jäänud. Kuid, võib-olla, üllatas ta maailma võistlusel.

Nooremast generatsioonist väärib erilist väljatõstmist A. Kreek. 1934. a. vaevalt üle 13½ m, 1935. a. parima margina juba peagu 14½ m (treeningul koguni üle 15 m) ning tänavu suure järjekindlusega 15-m-vormi lähedal. Talent! Mees ise on alles koolipoiss. Las' ta sirgub veel. E. Kulmar on teine väljapaistev tüüp. Tal on küll pikem spordikarjäär seljataga, kuid vahepeal mees ei startinud. Nüüd aga ähvardab 400 m-is 50 sekundi piiri rikkumisega.

Eestis on head spordimaterjali. Liikumise süvenemisega kerkib sellest materjalist kindlasti uusi maailmakuulsusi. Võib olla näeme imet juba eelseisval hooajal.

Elmiste aastate eeskujul hakkab E. Spordileht ka tänavu avaldama hooaja viie parima tabelit. 17. juuniks s. a. oli selle kuju alljärgnev:

	I	II	III	IV	V
100 m	11,0 R. Toomsalu, Kalev	11,2 V. Nesterov, ASK	11,3 V. Rattus, ÜENÜTO	11,3 V. Kalam, Sakala	11,4 H. Takk, Sakala
200 m	22,9 R. Toomsalu, Kalev	23,3 V. Nesterov, ASK	23,6 G. Jõgi, Kalev	23,9 A. Raska, ASK	—
400 m	50,3 V. Nesterov, ASK	50,5 E. Kulmar, Kalev	52,4 G. Beckman, ASK	52,5 A. Pau, Kalev	52,5 V. Laats, ÜENÜTO
800 m	1.59,6 F. Dunkel, Kalev	2.01,3 A. Jürilau, Kalev	2.02,4 J. Piliste, ASK	2.05,9 H. Laas, Vaprus	2.06,7 V. Ahven, Tartu Kalev
1500 m	4.05,8 F. Dunkel, Kalev	4.06,6 E. Prööm, Tall. PS	4.06,6 U. Uba, Kalev	4.07,8 J. Piliste, ASK	4.13,4 R. Sams, ÜENÜTO
5000 m	16.02,2 E. Martin, Kalev	16.06,6 V. Lulla, ASK	16.26,5 R. Sams, ÜENÜTO	—	—
110 m	15,8 J. Toomre, Kalev	16,3 G. Beckman, ASK	17,1 E. Rähn, Kalev	17,4 H. Arvo, Sakala	—
Kõrgus	1.95 A. Kuuse ÜENÜTO	1.86 G. Kalm, Kalev	1.75 O. Kaldre, ÜENÜTO	1.75 F. Tarkman, Rakvere ÜENÜ	1.75 E. Järvison, ASK
Kaugus	7.13 R. Toomsalu, Kalev	6.87 A. Raska, ASK	6.76 E. Tamm, Kalev	6.75 H. Koik, Sakala	6.65 O. Kaldre, ÜENÜTO
Kolmik	14.02 A. Raska, ASK	13.86 N. Kalm, Kalev	13.85 O. Kaldre, ÜENÜTO	13.85 F. Tarkman, Rakvere ÜENÜ	13.69 A. Armi, Kalev
Teivas	3.85 E. Ärman, ASK	3.60 H. Koik, Sakala	3.60 R. Kiipsaar, ASK	3.40 K. Kask, Kalev	3.40 Linthal, Kalev
Kuul	16.06,5 A. Viiding, Tall. PS	15.11 A. Kreek, Kalev	13.95 E. Lilienthal, Rakvere ÜENÜ	13.85 O. Kirp, ASK	13.75 A. Tuju, Kalev
Ketas	46.45 P. Määrits, Valga ÜENÜ	45.18 O. Erikson, ASK	43.70 E. Lilienthal, Rakvere ÜENÜ	41.29 A. Kreek, Kalev	41.21 K. Aid, Valga ÜENÜ
Oda	67.36 G. Sule, ASK	65.43 A. Mägi, ASK	61.16 V. Uibo, Valga ÜENÜ	58.40 J. Meimer, Pärnu SK	56.32 H. Räitsak, Sakala

Condoni maratonil 1908. a. võitis itaallane Pietro Dorando. Kuid et teda teel avitati, siis võitja diskvalifitseeriti. Pildil moment selles maratonijooksus.

Müru kolm maratoni

Jüri Lossman jutustab

Siis sähvatab meelekohtades nagu välguga... Keegi annaks nagu kumminuiaga. Ai... aa-aaa-ah... valu võtab tuimaks, silme ees lööb kirjuks, ma taigun, ma ei näe enam midagi..."

"...Siis märkan, et seisan kusagil maanteel püsti, jalad all nõrgad ja kokku vajumas... Tee ääres juttu ja seletamist kõigis maailma keeltes. Ma olen nii vä-ää-sinud... Silm näeb kusagil midagi rohelist. Ja lapsena tekib tuju, — heita kusagile siiasamasse puhkama, nii et pole vaja ennast liigutada ei praegu, ei hoopis pikal ajal. Kõigile nendele, kes siin mu ümber mõirgavad ja karjuvad, äigaks kas või jalaga... Valu, jällegi valu... Siis mu meeled tajuvad midagi: keegi hoiab mu nina all teravalt lõhnavat pudelit, keegi teine tundmatu pigistab, masseerib ja hõõrub mu kukalt..."

"...Siis leidsin, et mul jalg on verine. See oli parema jala suure vabra kohalt, kus ma pussiga, nagu enne juba jutustasin..."

Kui teie kusagil vaguni nurgas reisiväsimusest ärgates kuulekiste teile nähtamatu kaasreisija suust selliseid lauseid, vestlust, mis on edasi antud värvikusega ja elavusega, nagu suudavad teha vaid elukutselised näitlejad või need muhedad vanapapad, kes on läbi teinud kõik kauged Türgi, Krimmi ja Jaapani sõjad, jah kui teie kinnisilmi või läbi õhukese seinakuuleksite meest hasardiga jutustamas pea läbistavast valuhoost, sellest, kuidas tal teel pigistatakse kaelasooni, kuidas ta jalg on verine, siis teie loomulikult sirutate kaela — kes ta on öieti see mees, kes selliselt teeröövlite kätte sattunud.

Aga siis teie näete üsnagi rahustava ja usaldust võitva välimusega kodanikku. Asjata võite ta näolt, milline oma värvilt pigemini küll võiks sobida kusa-gile Tulemaa saartele või Polüneesiasse, otsida oletatavaid arme — mälestusi oletatud teeröövlist. Sest

öieti see tõmmu näoga ja jändrik mees meie andmete järgi pole kunagi teeröövlitega kimbus olnud. Kes ta öieti on? Teil, kuigi ta ülielav kõneviis vast on rikkunud teie une, ei tarvitse pahandada ega isiku kindlaks tegemiseks kohale kutsuda politseinikku. Sest seda meest juba tunnete, tui teie maailmas üldse kedagi ja midagi tunnete — ta on ei keegi muu kui Jüri Lossman.

"Sa kurr-rrrri-vaim!" See tuleb nii südamepõhjast aga siiki ilma vihata. Rusikas raksatab vastu lauda, nii et paberossi otsast pudeneb pikk tuha kang. "Ei, vaat, see oli hoopis nii, et..."

Jah, praegu on see nimelt nii, et Jüri Lossman ei kõnele mingisugust röövlilugu, vaid meenutab neid aegu, kus eestlased veel jooksid päris pikki maid, kus Jüri ise olümpiatel käis maratonis maailma parimatega jõudu katsumas. Aastaid on sellest möödunud, jällegi läheneb olümpia, sedapuhku aga eestlaste esinduseta maratonis, — mis meil sellisel puhul ikka muud üle jääb, kui elada mälestustest; laseme Jüri pealegi jutustada, kuidas see kõik oli ja kuidas see läks, nii Antwerpenis, Göteborgis kui ka Pariisis.

Igale spordisõbrale on juba niigi teada, et Eesti kergejõustiku suurimaks saavutiseks Antwerpeni olümpial oli Jüri Lossmani võit maratonis, millega ta endale kindlustas teise koha ja hõbemedali. Aga kuidas tal tookord õnnestus maailma parimate võitmine, see paljudel on küll unustatud või hoopis teadmatuks jäänud.

Võiks nüüd arvata, et kõik maailma parimad juba alul nägid Lossmanis meest, kes Antwerpenisse rohkem sõitis võiduloorberite järele kui jooksma ja vaeva nägema. Kuid nüüdsel jutu puhumisel Lossman kindlasti ei vihja sellele, millistena teised tollal hindasid ta võimeid. Jutustab vaid lugu, kuidas enne starti teda silmitsenud soome kuulus spordi autoriteet ma-

gister Lauri Pihkala. Vaadanud teda eest ja tagant, vangutanud siis pead ja ütelnud:

„Naljalugu küll, Lossman kehalt nagu lihunik, aga tuleb ise veel maratoni jooksmata.“

Vist Lossmanil stardipaugu öötel polnud aega ja tahtmist seal Pihkalaga vaidlema hakata. Sellepärast teeb ta seda nüüd, kuigi rohkete aastate järele:

„Maratoni juures on tähtis just inimese äärmiselt tugev konstruktsioon. Füüsiliselt nigelapoolne või ka keskmine mees ei pea nii pikale pingutusele vastu, nagu seda on maraton. Mis aga puutub võiduvõimalustesse ja võitja ennustamisse, siis ei teadnud siin midagi hoopis kindlat öelda ei mina ega ka keegi teine. Sest maratonis võitmine ja kaotamine on rohkem juhuselise asi, kui ühelgi teisel spordialal. Selliste võistluste jaoks ei aita ka üks aasta väldanud harjutustest, siin peab vähemalt kahe aasta töö seljataga olema. Siin inimene on nagu mootor, nagu auto, mis vajab sissesõitmist. Ja väga juhuslik pisiasi, võhikule hoopis tähtsuseta näiv äpardus võib maratonis kindla kuldmedali aspirandi nihutada sootuks viimaste hulka. Siin palju on olnud temperatuurist, sellest, kuidas king jalas istub, kui kauaks teil jätkub vee tagavarasid kehas jne.“

Ikka on seda Jüri Lossmani Antwerpeni lugu räägitud nii, et siin Jüri oleks tulnud kindlaks võitjaks, kui mitte... poleks Hannes Kolehmaini tulnud esimeseks. Ja et soomlane esimeseks tulnud nii-öelda arusaamatuse tõttu. Arusaamatuse tõttu küll, võtab Lossman õigeks ja ta teeb selle juures näo, et tal praegu võiks kuldmedal taskus olla, kui ta olukordades oleks pisut teadlikum olnud, või kui poleks olnud jooksupäeva ääres, kael õieli, vahtimas keegi jumal-teab-mis-maalast, kellelt Lossman küsinud, palju tal veel josta on.

Nojah, nii see lugu nüüd oligi:

„Jooksu algus oli hoopis kõva. Esimese viie kilomeetri aeg oli 16 m 10 sek., mis vaid 17 sekundi võrra

oli halvem minu isiklikust rekordist 500 meetris. Siis ma mõtlesin, et ega ma sellisele tempole küll ei suuda vastu pidada, et tuleb jookse poolel teel katkestada. Aga kui jõudsin pöördepunkti, avastasin, et olen juba kolmas-neljas. Nüüd muudkui tempot juure, julgust ja uut võistlustahet oleks nagu taevast alla kallatud.“

Ja Lossman seda pingutust meenutades võtab ka jutustamise tempos juure:

„Pressin ja jooksen, pressin ja jooksen. Aegamisi pressin enese teistest mööda... Nüüd saan ka esimese kätte. Meid lahutab umbes 70 meetrit. Näen, kuidas see mees on lausa kokkuvajumise eel. Ta taarub ühest teeäärest teise, nagu oleks ta purjus. Nüüd oleme juba lähenemas staadionile, oleme jõudnud linna piirkonda. Milleks veel nii väga pressida, arutlen ma endamisi. Võit on niigi kindel, mees siin minu ees vajub juba ise teekraavi kokku! Ja siis ma teen- gi möödumat jooksu, teadmises, et finišini on veel kenake tükk maad. Et asjas olla kindel, ma püüan pealtvaatajate kaudu selgusele saada. Küsin, mitu kilomeetrit mul veel jooksta on. Siis keegi lahke on- kel näitabki mulle kaht harki aetud sõrme — kaks! Seega veel aega küll eelmisest mehest möödumiseks... Aga kui olen möödunud väikesest käännusest, ma vihast ja üllatusest vajuks siinsamas kokku,“ jutustaja ka praegu ärritub selle vähemeeldiva silmapilgu meenutamisest — „siinsamas on ju staadioni värav! Too puupea seal väljas, kelle käest küsisin, mitu kilomeetrit mul jooksta on, oli asjast aru saanud nii, et ma olen huvitatud enese paremusjärjestuses.“

Siin ta näitas mulle kaks — teine. Kuid seda ma teadsin ju isegi. Nüüd nii lühikese maaga oli võimatu esimesest mehest — Kolehmaisest — mööduda. Meil on josta veel ainult kolmveerand ringi staadionil. Vähendan vahemaa 30 meetrile, aga see on kõik, mis ma suudan, kuigi jõudu on veel küllalt tagavaraks. Esimeseks tuli Hannes Kolehmaini aja- ga 2.32,35, kuna minu aeg oli seitse sekundit halvem.

Antwerpenis saavutatud tulemus oli minu isiklik rekord ja nii minu kui Hannele aeg olümpiatel jäi kuni Los Angelesini ületamata.“

Muidugi, — teada juba, see ei mahu hinge, kui võit selliselt kaduma läheb ja esimeseks tuleb mees, keda õieti oleks tulnud kanda kanderaamil. Ja Lossmani hingesse ei mahu see ka nüüd — sellest ei tee ta saladust. Hõbemedal, eks seegi ole ju kenake tulemus rahvaste jõukatsumisel, kuid Lossmanile see tulemus Antwerpenis alul valmistab ainult meelehärma.

„Südametäiega tahtsin ma alul staadionil värvast hoopis tagasi joosta. Kuid lõpetasin siiski, tegin kõik, mis nii lühikese maa juures veel teha oli. Siis läksin tuntaselt riietusruumi. Olin juba ammu riietunud ja duši alt läbi käinud, kuid kolmas mees ikka veel ei saanud staadionile. Viimaks ta siiski tuli — see oli itaallane Vallerio Arri, kelle aeg oli seitse minutit halvem minu tagajärjest.“

Neid, kes pole pealt näinud maailma tolleageste paremate jõukatsumist peale muu huvitab meeleolu staadionil; kuidas vastu võeti võitjaid ja kaotajaid. Aga, vaadake, siin Jüri Lossman teeb näo, nagu poleks ta üldse ühelgi olümpial käinud!

„Kas vaimustus oli suur?“ vastab ta küsimusele sama küsimusega. „Aga siin ma teile õieti ei oska midagi jutustada. Viimase pingutusega kõik meeled tuhmistuvad, teie nägemis- ja kuulmismärvid on nii väsinud, et teie õieti midagi enam ei näe. Siin inimesed küll karjuvad kui meeletud, lehvitatakse rätte ja peakatteid, kuid teie ei näe midagi, ei tunneks ära ka oma parimat sõpra, kui see teile kas või jala ette paneks. See on nagu jook Londoni udus. Jah, kui ma seal Hannele kannul viimast ringi jooksin, meie poisid minu ergutamiseks olid teinud pöörast kisa, kuid mina ei kuulnud sõnagi. Oli kogu aeg tunne, nagu jookseksin surmavaikus, kus võiks kuulda isegi kärbse lendu või nõöpnõela kukkumist.“

Aga Göteborgi eliitimängudel oli küll nii, et Lossman sealt mälestusena ei toonud kaasa üksnes kuldmedali vaid ka varbaküüne. Naljakas küll, kuid ometi on see nii, sest Lossman kinnitab:

„Jah, see varbaküüs on mul praegugi ühes kuldmedaliga alles. Hoian mõlemaid mälestuseks ega tea õieti, kumba pidada hinnalisemaks...“

Aga enne varbaküüneni jõudmist jälgime asjade arengut kronoloogilises järjestuses, see on ajast, kus Lossmanil veel oli varbal küüs ja millal seda enam polnud.

Teadagi, Göteborgis tuli jälle maratoni joosta. Ja jälle maailma parimatega.

„Seal olid nad kõik koos,“ loetleb Lossman mehi, keda ta rootsi nõlvakul selja taha jättis, „seal olid T. Kolehmainen, Ruotsalainen, ungarlane Kiraly Pal ja daani Jensen, viimane parajasti saanud suure võiduga Londonis peetud võistlustelt. Sõnaga, — kui jooksuks läks, oli igasuguseid tegelasi minust eespool.“

See on pikk jutt, kuidas Jüri päkkadele valu annab, ja kuidas mehed kord-korralt temast ikka maha jäävad, sest võistlejaid oli ju üsna arvutu hulk. Aga siis kui Jüri oma jutujooksuga on jõudnud pöördepunktini, ta oskab sõnadessegi panna rohkem elu:

„Vaatan, Kolehmainen ja Ruotsalainen mõlemad mul kannul nagu naasklid. Ja vaatame siis Ruotsalaisega üksteisele pealegi otsa, nii päris sõbralikult ja takskeerivalt. Ning sõna lausumata läheb nüüd lahti metsikuks jooksuks. Teeme 1500 meetrit õiges 1500 m tempos. Kuid soomlased ei suuda sellele pingutusele kuigi kaua vastu pidada. Esimesena jääb maha Tattu, siis rõögatab ka Ruotsalainen...“ Ja kuna selle loo jutustamisel pole pealt kuulamas nõrkade närvidega seltskonnadaame ega sülelapsi, Jüri Lossman oleks valmis kas või järele tegema rõögatust, mis ta visam võistleja kuuldavale laskis. Kui aga arvate,

Rootsi põllutööriistade- ja masinateladu

K/m. Artur Villberg

Tallinnas, Paldiski mnt. 5, tel. 452-51

Osakonnad: Rakveres, Vaksali tänav 5, telefon 1-04
Tartus, Raekoja tänav 7, telefon 13-03

Soovitab oma ladudest

„Aktiv“ reaskülvi-, rohuniidu-, rehepeksu- ja teisi masinaid

Jalgrattad: „Adler“ ja „Wiklunds“

Mootorrattad: „Zenith“

Rihmad.

Osad.

S. K. F. kuullaagrid.

Ühistegeline Kindlustusselts

„Eeks-Maja“

Tallinn

et soomlane röögatas vihast, Jüri ruttab kohe õien-dama:

„Vihast polnud siin juttugi. Pingutuse tagajärjel tekkinud valu oli see, mis soomlase pani röögatama. Siis ta vajuski mu oma silma all teele kokku...“

Nii ta tuli, see kuldmedal, suure pingutusega ja suure vaevanägemisega. Tegemist ja pingutust oli igatahes märksa rohkem, kui hõbemedaliga Pariisis, ütleb nüüd Lossman kummagi võistluse vaeva hinna-tes ja kõrvutades. Osalt palav ilm, osalt ka selle tõttu, et ta Göteborgi võistluste eel alles oli vormi saamas.

Ah jaa, — see varbaküüne jutt!

See tuleb siis, kui teil keelelt libiseb küsimus: „Kas kingad sellisel jooksul peavad ka vastu?“ Siis Jüri Lossman annab kõigi kingseppade meeleheaks jaatava vastuse, aga ütleb ka, et näete, jalgadega, nendega on see kõige suurem häda: „Jalgu peab alati pakkima kui hinnalist portselaani. Göteborgis mu ilusad valged kingad tundusid pisut lühikestena. Võtsin siis enne jooksu pussi kätte ja tegin parema jala suure varba kohta väikese tärke, et king jalale jooksul liiga ei teeks. Hiljem jooksul tundsin küll, et jalg on isesuguselt märg, nagu oleks porilompi astu-nud. Pärast duširuumis tuli suure varba küüs pealt ära, nagu poleks ta kunagi varba küljes kinni olnud. Nojah, king oli hõõrunud. Ah, et kas ma siis valu ei tunnud? Ei, seda mitte sugugi. Võistluspingutus maratoni juures on nii suur, et inimene ei tunne õieti midagi, eriti lõpu eel, kus esialgne värskus juba am-mugi on kadunud.“

Ja siis lugu sellest, millest kinnisilmi katkendeid kuuldes teie võite arvamisele tulla, et puhub juttu mees, kes parajasti tulnud teeröövlite käest. Sest kui üks hoiab teid kinni, teine pigistab kaelasooni ja kol-mas hoiab nina all mingit pudelit, siis fantaasia veel lisandab kujutluse suurest revolvrist, mis on pistetud

Jüri Lossmani, selle temperamentse jutustaja nina alla.

Tõepoolest, see jäi küsimata, kas Lossmanil ku-nagi on olnud kokkupuuteid tõeliste teeröövlitega.

Järgnev lugu on aga episood Pariisi olümpiaadilt. Siin Lossman tegi jällegi maratoni kaasa, star-tis eelviimasena ja tuli ka finiši just mitte võidu-kalt, kuigi ta teel oli kord enese nihutanud juba nel-jandaks.

„Nüüd ma olin juba vana ja vilunud võistleja,“ meenutab Jüri seda omaette traagiliseks kujunenud võistlust. Viimase 10 km peal möödun ka soomlasest Halosest, olen neljas. Näen veel, kuidas soomlane kiirustab veetõrre juure tee ääres ja loobib sealt ka-rastuseks pauh-pauh vett näole. Aga mis nüüd edasi juhtus, sellest ma enam ei tea midagi jutustada...“ Mis seal tõeliselt juhtus, see juba eelpool on ära öel-dud looga kaelasoonte pigistamisest ja nina alla pis-tetud pudelist...

Juhtus nii, et Lossman oli saanud teel päikese piste, lausa püstijalalt kokku varisenud. Teised siis aitasid ta jalule. „Aga ma olen nüüd nii segane, et enam õieti ei tea, kuhu poole joosta. Võhivõrad näi-tavad siis ikka käega — sinna, ikka sinna poole. Käin ja jooksen poolleidi segasena edasi, käin ja jook-sen, endamisi vahel mõtled, — lööks käega, las lähed mööda terve see bande, kuid võistlusvaim siiski ta-kistab katkestamast.“

Polnud Jüriil vist kerge selle maratoni lõpetamine, kui kuuleme ta „kannatustekonna“ lõppu: „Dušir-uumis näen korraga, et keegi naine tuleb sisse. Hing saab täis. Naised välja! hüüan ma. Kuid siis sele-tati, et on mu oma naine. Mina teda küll ära ei tun-nud, nii segaseks olin päikesepistest muutunud.“

Vana maratoniõvi ei leia põhjust häbeneneda ebaõn-nestumist Pariisis. Sest paljudel käis käsi veel hal-vemini. Ilm oli oli tapvalt kuum, ja võistlejaid varises

Kahed esivõistlused

Nagu juba mitmet-setmet korda mainitud, möödus raskejõustiku-hooaeg õnneliku tähe all. Järjest võideti seitse maavõistlust. See on rekordne kõigi meil harrastatavate spordialade kohta. Teiseks oli hooaeg tänavu haruldaselt pikk. Võib öelda, et ta algas sealt, kuhu lõppes eelmine hooaeg. Sest selle lõppemisele järgnes kohe Eesti-Rootsi tõste-maavõistlus Stokholmis, ning kohe pärast seda, peagu ilma suvise vaheajata, algas juba ettevalmistus uuele hooajale, mille algust kõige võimsamana tähistasid Eesti Raskejõustiku Mängud.

Kolmeks lõppakkordiks möödunud raskejõustiku hooajale olid esivõistlused poksis, maadluses ja tõstmises. Kuid seejuures lõppakkordideks üksnes hooajale, kuid ühtlasi meie eelakkordideks olümpiamängudele. Sest just esivõistlused andsid aluse poksi-, maadlus- ja tõste-olümpiameeskondade koostamiseks.

Poksi-esivõistlustest kirjutasime juba eelmises E. Spordilehes. Siin, järgnevalt, tuleb ruumi pühendada esivõistlustele kahel ülejäänud alal.

Maadluses kujunesid nad tasemelt tugevaimaiks kui kunagi varem. Eriti tasavägiselt arenes konkurents kergekeskkaalus, kus Turaani-võitjat E. Puuseppa atakeerisid O. Laan ja Aug. Kukk. Nendevahelised kolm matschi lõppesid ühe või teise poole võitudega üle-noatera, misjuures otsustes, mis anti kolmel juhul kohtunike hääletaga 2:1, tundus maitseküsimust. O. Laan võitis mõlemad, kuna E. Puusepp omakorda sai võidu A. Kuke üle. Järgmiseks tasavägiseks oli keskkaal — V. Froomani, A. Lõhmuse

se ja K. Kullisaarega eesotsas. Samuti mitu 2:1-hääletaga antud võitu. Frooman võitis Kullisaare, Kullisaar Lõhmuse ja Lõhmus Froomani! Üllatuseks Kullisaar kaotas seljaga F. Keedusele ja jäi auhinnata, ning ühe vähem-miinuspunktiga tuli meistriks V. Frooman. Teistes kaaludes oli olukord selge juba peagu enne võistlusi.

Paremusjärjestus kujunes:

Kärbeskaal: 1. ja Eesti meister E. Sikk, Kalev, 1 kaotuspunkt. 2. M. Maiste, Tulevik, 3 p. 3. A. Maiste, Tulevik, 6 p.

Sulgkaal: 1. ja E. meister H. Miss, Sport, 1 p. 2. A. Kukk, Tulevik, 4 p. 3. A. Sakkeus, Tartu Kalev, 6 p.

Kergekaal: 1. ja E. meister V. Väli, Sport, 2 p. 2. A. Toots, Tartu Kalev, 5 p. 3. H. Miller, Harju maleva, 6 p.

Kergekeskkaal: 1. ja E. meister O. Laan, Tartu Kalev, 2 p. 2. E. Puusepp, Kalev, 3 p. 3. A. Kukk, Sport, 4 p.

Keskkaal: 1. ja E. meister V. Frooman, Sport, 3 p. 2. A. Lõhmus, Kalev, 4 p. 3. F. Keedus, Tartu Kalev, 6 p.

Poolraskekaal: 1. ja E. meister A. Neo, Sport, 1 p. 2. O. Luiga, Kalev, 3 p. 3. Orumets, Tulevik, 6 p.

Raskekaal: 1. ja E. meister K. Palusalu, Sport, 2 p. 2. N. Karklin, Sport, 4 p. 3. O. Viikmäe, Kalev, 5 p.

Tõstmises kujunes osavõtjate arv väikeseks. Kuid see eest olid tippmeeste saavutused rahuldavad kuni väga head. Tehnilised tulemused olid:

Sulgkaal: 1) ja E. meister A. Kask, Sindi Kalju, 80—77,5—107,5—265; 2) Lund, Sport, 70—82,5—110—262,5; 3) E. Sakkeus, Tartu Kalev, 55—50—65—170.

Kergekaal: 1) ja E. meister P. Mürk, Kalev, 75—95—125—295; 2) L. Miller, Sport, 75—75—105—255; 3) Tedrekull, Kalev, 65—70—90—225.

Keskkaal: 1) ja E. meister A. Mäll, TPS, 80—90—120—290; 2) R. Laane, Esna Kalju, 82,5—82,5—115—280.

Poolraskekaal: 1) ja E. meister K. Oole, Kalev, 85—97,5—135—317,5; 2) Tamm, TPS, 80—85—115—280.

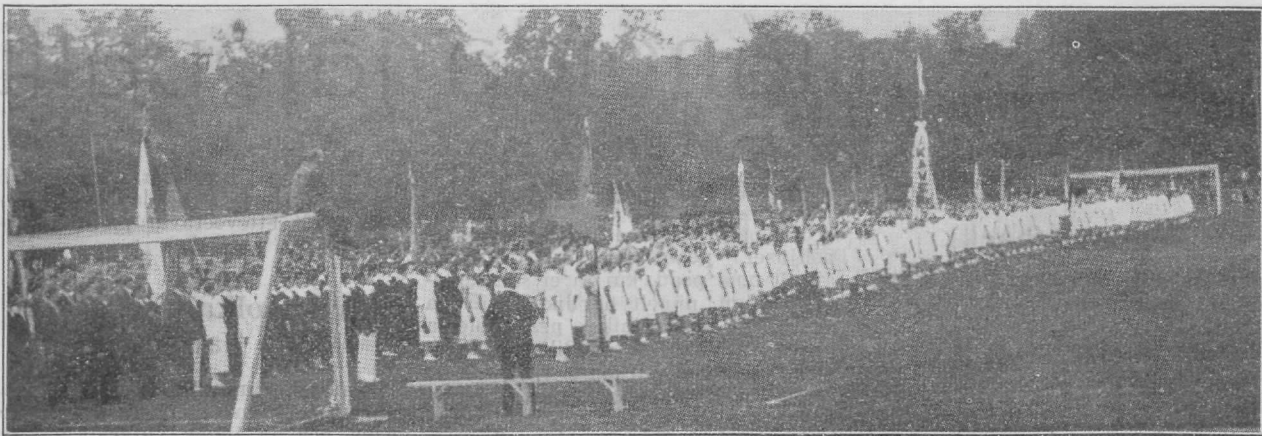
Raskekaal: 1) ja E. meister A. Luhaäär, 112,5—115—157,5—385.

teele nagu loogu. Neid siis aina sõidutati haigemajadesse. Mitmed ameeriklased olid õhtuni meelemärkuseta. Jah, ajas hirmu peale ja karvad püsti, kui näed, kuidas mehed kokku varisevad," ütleb Jüri ja jutustab veel loo soomlasest, kes eelmisel päeval 10.000 m murdmaas samuti kuumuse ohvriks langes. Mees jõuab finiši, tal on veel ainult 30 meetrit joosta, kuid siis muutub ta peast nii segaseks, et enam millestki aru ei saa. Pöördub koguni ümber ja hakkab vastupidises suunas jooksma.

Lihasaaduste
eksportäri

Eduard Treikelder

Tallinnas, Koidula tn. 11,
tel. 303-81.

KOOLINOORSOO OLÜMPIA-MÄNGUDEL UUESTI ELUÕIGUS

Koolinoorsoo olümpiamängudele on antud uuesti eluõigus. Need spordipidustused olid aastate eest kogu sportiva koolinoorsoo igakevadiseks oodatumaks suurparaadiks. Neil pidustustel võisteldi ja võideldi noorusliku tulihingega. See võistlus-võitlus oli tulemusrikas.

Tegevusihast pulbitsev ja sportiv noorpölv sai siin väljendada oma sportlikke võimeid. Koolinoorsugu kandis siis lopsakat järelkasvu eesti spordile. Koolinoorsugu oli taimelavaks, kust kiiresti võrsus arenenud sportlasi. Olümpiamängudel tulid siis paremad kokku igast maanurgast, et avalikkusele näidata oma võimeid.

Võidukalt triumfeerides viis riigivanema suure rändauhinna — Hermesi kuju — kord üks kord teine kool koju.

Siis tehti järsk lõpp koolinoorte üleriiklikkudele pidustustele. Leiti, et pole sobiv õpilasi koormata õppetöö lõpul. Kahju oli kõigil — õpetajail, õpilasil kui ka eesti spordiliikumisel. Kuid ajaratas veereb ja kisub seejuures kaasa ka neid, kes ei tahakski minna kaasa. Ligi kümmekond aasta järgi mõisteti, et koolinoorsoo spordipidustuste ärajätmisega on tehtud suur eksisamm.

Tänavu — olümpia-aastal — võime jälle rõõmuga konstateerida: noorsoo spordipidustustele on uuesti antud eluõigus! Veel enam: esimesed — uuestisünni — spordipidustused on juba õnnelikult möödas.

Kui omal ajal samadel pidustustel valitsevaks alaks oli kergejõustik, siis nüüd on spordimängude kandepind laienenud tugevasti. Suurt rõhku on pandud võimlemisele. Sellel alal on üldine areng olnud Eestis väga kiire, mis tinginudki võimlemise võtmise pidustuste kavva. Võimlemise ja kergejõustiku kõrval oli kavas veel mängu (võrk- ja pesapall). Tuleb kahetseda, et oli jäetud kõrvale jalgpall. Jalgpall oli endiste spordipidustuste alasid, millest osavõtt oli väga elav. Kuna jalgpalliliit on pöördunud palvega haridusministeeriumi poole, et jalgpall saaks koolides eluõiguse, siis võib loota, et ta on ka järgmiste pidustuste kavas.

Möödunud uuestisünni-spordipidustustel nägime head ja eeskujulikku võimlemist noortelt poistelt, vanematelt poistelt ja tüdrukutelt. Kava oli koostatud sisukalt ja ettekanded viidud läbi kiiduväärse puhtusega. Võimlemisjuhid prl. E. Dardovsky, prl. E.

Käppa, hrad K. Müür, L. Kalmet ja rida teisi väärivad kõige austavamalt tunnustust.

Kergejõustikuvõistlustel saavutati rohkesti väljapaistvaid tulemusi. Eriliselt väärib allakriipsutamist A. Kreegi kuulitõuge 17,50, mis on uueks koolinoorsoo rekordiks.

100 m jooksumis Tallinna tehnikumi kaks sprinterit A. Anton ja V. Risto näitasid aegasid vastavalt 11,6 ja 11,7. Eeljooksus F. Kudu, Vestholmi gümn., saavutas koguni 11,4.

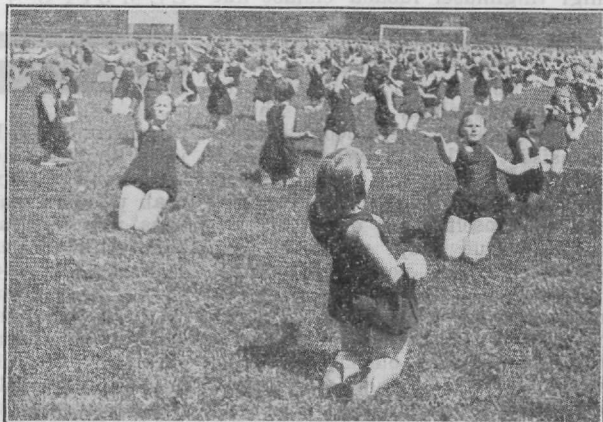
Kaugushüppes 6 võistlejat ületas 6-meetri piiri: A. Anton, Tall. tehn., 6,53; 2. F. Kudu, Vestholmi gümn., 6,42; 3. O. Kaldre, Gust-Adolfi gümn., 6,29; 4. Hindrekson, Hugo Treffneri gümn., 6,11 jne.

Ka teistel aladel olid tulemused üle keskpärase. Võrkpallis tütarlastele tuli koolinoorsoo meistriks Tall. linna 2. tütarlaste gümnaasiumi naiskond koosseisus: L. Saar, L. Valenja, E. Raud, H. Riismandel, E. Mölder, L. Pajupuu.

Meestevõrkpallis päris meistritiitli Tall. poegl. gümnaasiumi meeskond koosseisus: N. Kasak, R. Sepp, E. Rõõmus, H. Kalberg, E. Kippel, J. Aavik.

Võistluste lõpul pöördus võimlejate poole sütitava kõnega koolinõunik J. Grünthal.

2000 noort viis neilt pidustustelt kaasa kõige kaudimaid mälestusi.

Kuidas mängida jalgpalli

(Järg).

Mängijate asendid.

Kaitsja (back).

Peamisteks nõueteks heale backile on, et peab olema tugev lööja ja tubli positsiooni-mängija; kui ta, lisaks neile omadustele, on ühtlasi ka kiire jooksja ja kehaliselt tugev ning pika kasvuga, siis seda parem. Muidugi on tema töö peagu täiesti kaitse-iseloomuga ja seepärast on tema esimeseks püüdeks ühes tema ees oleva äärehalfiga otsustada, kas tema tähtsamaks ülesandeks on oma hooleks võtta vastaspoole sise-forward või ääre-forward. See tähtis otsus pakub huvi mitte ainult backile ja tema ääre-halfile, vaid on oluline ka teistele tema poole mängijale. Tõtt öelda, see on otsus, mis peaks teatavama kõigile üheteistkümnele mängijale kui tervikule kapteni poolt juba enne mängu algust. Kui back võtab oma hooleks ääre-forwardi, kaldub välja keskel tekkima kaunis märgatav tühi koht; see tuleb siis täita kaitsva tsenterhalfiga. Ka teised taktikalised üksikasjad sõltuvad sellest otsusest, seepärast on oluline, et meeskond kui tervik peaks sellest aru saama.

Intelligentne positsioonimäng ja palli kinnipüüdmine, eriti just pika söödu puhul ääremängijale, päästab backi üleauruste pallikütkestamiste vajadusest. Kaks back'ki peavad hoiduma seisvast paralleeljoonest väravajoonega; nad peavad asuma viltu-joones ja selles asendis liikuma väljal edasi-tagasi ühes mänguga. See on eriti tähtis, sest muidu nad võivad leida endid nii kaugel taga, et vastaspoole forwardid on küllalt aega saada palli täiesti endi kätte enne pealetungi algust. Kuldseks reegliks on, et back ei tohi iial dribbeldada ega milgi tingimisel lubada ennast kütkestada, kui pall on tema valduses. Kui teda tõesti tugevasti surutakse, peab ta palli jalaga lööma touch-joonele, või äärele, või söötma tagasi väravavahile; viimse abinõuna võib ta teha isegi löögi nurka. Tagasisööt kolleegile on sageli väga kerge tee raskusest väljapääsmiseks, aga seda tuleb otsustada hooliga ja täpselt; see on pisut riskantne teatud tüüpi maapinna juures ja eriti just porisel väljal.

Back peab pidama meeles, et igal tema poolt ettevõetaval palli klaarmisel, eriti neil, mille jaoks tal on küllalt aega, peab olema üleandmise iseloom ja seda üleandmist ei tarvitse teha just forwardile; seepärast peab back olema ettevaatlik, et ta

ei löö palli üle oma forwardide. Sel põhjusel peab ta ka kasutama ainult oma pead, kui ta ei saa kasutada jalgu, nimelt harilikult värava suus, kus tema sihiks peab olema peaga lüüa pall võimalikult kaugele hädahoju piirkonnast.

Kui back läheneb kütkestamiseks, peab ta seda tegema pigemini kaalutlevalt, kui õhinaga, ja toibumise raskuse tõttu kasutama viimase abinõuna ainult libistavat kütkestamist. Kuna sageli on vaja esma-

pealetormava forwardi, kes võib olla püüab nurja ajada backi kolleegi poolt ettevõetavat palli klaarmist.

Ääre-poolkaitsja (ääre-half).

Ideaalsel äärehalfil peab olema vähemasti kolm omadust: ta peab olema hea ja tugev kütkestaja, ta peab olema kiire liikuja lühikestel vahemaadel ja ta peab oskama palli täpselt üle anda. Tema peamised taktikalised kohused, kuivõrd asi puutub puhtkaitsesse, olid juba kirjeldatud backi positsioonimänguga ühenduses; aga kuna ta on suur asjaosaline niihästi rünnakus kui ka kaitses, ei ole tal vaja liiga orjalt silmas pidada oma vastast. Kui üldises taktikalises skeemis talle on eriliseks ülesandeks tehtud silmas pidada sise-forwardi, peab ta alati olema valmis läbi murdma palliga ja viima see hästi kaugele väljale, eriti kui nimetatud sise-forwardil ei õnnestunud kütkestada palli. Juhul, kui vastane teeb vea, et taandub tema eest liiga kaugele, on äärehalfil soodus võimalus anda tugev ja hästisihitud löök karistuspiirkonna servalt. Teisest küljest, kui äärehalf peab pöörma oma tähelepanu ääre-forwardile, peab ta olema ettevaatlikum, et teda ei ahvatletaks liiga kaugele touch-joonest, välja arvatud kaitse juhul, kui vastane ääre-forward valmistub tsenderdama. Neis olukorras peab ta veenduma, et sise-forwardil, kõige kardetavamal mehel, on vastane olemas, ja, kui vaja, liikuma selleks otstarbeks keskele.

Rünnakul peab ääre-half võimalikult mitmekesistama oma söötusid. Lühidalt öelda, on need söödud kolme liiki. Esimene on tema ees olevale sise-forwardile; see sööt tehakse harilikult jala siseküljega ja on rohkem tõuke kui löögi iseloomuga. Teine sööt on tema ääre-forwardile; seda saab kõige paremini teha jala välisküljega, tugeva rabakuga, joostes ise vastuvõtjast eemale välja sisse. Kolmas tüüp — tõesti väga väärtuslik sööt — on kiire, madal löök, sel korral puhas jalalöökk, vastavale sise-forwardile, või ääre-forwardile, kui ta on kättesaadav. On oluline, et kõik need söödud tehtaks võimalikult täpselt ja eelistatavalt forwardi ette ja mitte otse temale. Lisaks tuleb löögi lõplikku suunda varjata viimase võimaliku hetkeni.

Kaitses võib ääre-half sageli osutada oma poolele parima teene sellega, et tõrjub oma vastase välja,

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

M. KABAL

SAKALA 25, END. V. TARTU MNT.
LEMBITU TÄNAVA NURGAL

järgulist jalaga-lööki, tuleb ikka ja jälle kindlasti nõuda, et back, rohkem kui iga teine mängija väljal, peab püüdma omandada osavust mõlema jala kasutamises. Lõpuks peab back alati meeles pidama, et tema osaliseks kohuseks on aidata oma väravavahti niipalju kui võimalik. Ta võib seda teha sellega, et võimaldab väravavahile selgesti näha palli, eriti vabalööki puhul, taandub väravajoonelt pärast nurgalööki või väravavahi väravast väljameelitamise korral, ja hoiab eemale iga

nurga poole, andes sellega kaitsjaile aega toibuda ja sobivaile kohtadele asuda.

Sisseviske kunst on tähtis osa äärehalfi kohustes. Täpsus on siin jällegi väga oluline, sest pall peab visatama otse kolleegi pea või jala suunas, nii et viimane võib kohe teha liigutuse. Pall tuleb visata sisse teravasti ja mitte aeglaselt või veeretades. Kiire vise võib kõige paremini läbistada kaitse, seepärast peavad ründajad alati liikvel olema, et anda äärehalfile iga võimalust. Sisseviskel tarvitada tuleva taktika võib välja töötada äärehalf oma ees oleva kahe forwardiga ja praktiseerimine selle sageli hooletusse jäetud mängufaasi alal tasub ennast hästi. Viimaks, olles niihästi ründaja kui ka kaitsja, peab äärehalf silmas pidama, et kui kiirus lühikestel vahemaadel on äärmiselt väärtuslik, siis kehajõud ja vastupidavus mängib alati tähtsat osa mänguväljal, ja seepärast on soovitatav teatud määral praktiseerida pikamaajooksude alal.

Keskpoolkaitsja (tsenter-half).

Olgu kohe öeldud, et on olemas kaks täiesti erinevat teooriat tsenter-halfi mängu kohta; esimest võime nimetada „kolmanda backi“, teist — „ränd-halfi“ mänguks. Kumagi tüübi juures on tsenter-halfi

kohused täiesti selged ja hästi ära määratud ning neid tuleb vaadelda eraldi.

„Kolmandale backile“ on määratud ainukeseks kohuseks peatada vastase tsentr-forwardi. Ta peab järgima talle igale poole, kuhu viimane läheb, ja peab alati olema temast sammu või paar kaugusel; tött öelda, ta tuleb vastase tsenter-forwardi juurest ära ainult absoluutse vajaduse korral, nimelt kui näib, et ilma temata vastased päris kindlasti värava löövad. Sel põhjusel nimetatakse teda sageli „politseinikuks“, aga tõepoolest on ta tsenter-back, kelle kõrval kaks teist backki liiguvad nii, et moodustavad diagonaalse kaitseliini põiki üle välja. Võib kergesti näha, et selline ülesanne nõuab õige suurt kannatlikkust, kuid vähe kehalist osavust või vastupidavust. Kui — nagu see peagu alati ongi — kolmas back on üle keskmise kasvu, tugev ja heade pealöökidega, siis on tema osa „pidurdajana“ kerge, eriti kui vastase sise-forwarde ei lasta palliga läbi tungida. Ilmne järeldus sedatüüpi tsenter-halfi kohta on, et teised meeskonnaliikmed peavad oma tegevuse temaga kokku kõlastama, see tähendab, kaks sise-forwardi peavad tahapoole jääma, et vallutada lahtiseid palle kesk-väljal, kuna backid peavad tähele panema vastase ääre-forwarde ja ääre-halfid sise-forwarde.

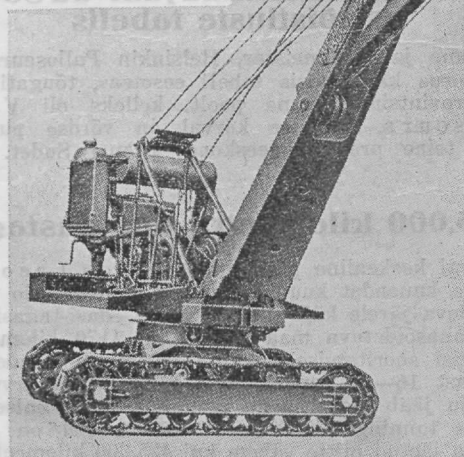
„Ränd“-tsenter-half mängib puhtkaitsemängust hoopis erinevat mängu. Tema ülesandeks on kokku sulatada tervet kaitset ja samal ajal tegutseda lülina tema ees olevate forwardide vahel. Nende kohuste täitmiseks peab tal olema hiigla energia, sest tema piirkonnaks on terve mänguväljakeskus. Tema peamiseks ülesandeks on tähele panna vastase tsenter-forwardi, aga selles on talle lubatud õige lai liikumine, eriti mis puutub oma forwardide järgimisse, et pakkuda neile võimalikult rohkem toetust. See toetus peab koosnema kas kiiretest madalatest söötudest sise-forwardidele või pikkadest kaarsöötudest ääre-forwardidele. Tõepoolest pole liialdus öelda, et tema dikteerib ette rünnakuplaani. Teda mõjutavad selles sellased tegurid, nagu tuule suund, vastaste kaitse nõrkused, või tema oma forwardide võrreldav tugevus.

Kuigi ta peab olema väga energiline, ei ole kiirus oluline, aga kuna teda sageli võidakse asendist välja viia, peab tal olema väga kiire toibumise võime. Nagu „kolmanda backi“ juureski, on kehapikkus äärmiselt kasulik kaitsvate pealöökidega jaoks, samuti ka väljal edasiliikumiseks, et olla abiks nurgalöökidega puhul. „Ränd“-tsentr-half korral on oluline, et keskväljal edasiliikumisel teda kaitseks kaks backi.

(Järgneb.)

RUSTON-BUCYRUS TIGUBAGER 10-RB

Süvendab, kraavitab, tõstab, laadib, tasandab, j. n. e.

Nõudke Inglise
kvaliteet
põllutööriistu
ning jõumasinaid

RANSOMES — igasugused põllutööriistad ja masinad. Riistad spordiväljade ehitamiseks.

RUSTON — igasugused mootorid, pumbad, diisellokod, isesõitjad tigubagerid.

TREWHELLA — kännu- ja puudejuurimise masinad.

Peaesindaja Eestis

V.M. LAUSSEN, Tallinn,
Süda tän. 9-14. Telefon 466-26.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 6 19. juuni 1936 17. aastak.

Ilmub **Eesti Spordi Keskliidu** väljaandel iga kuu 20. päeval.
Toimetuse ja talituse: Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28.
Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, $\frac{1}{2}$ a. 1 kr. 50 snt., $\frac{1}{4}$ a. 75 snt.
Välismaale aastaks 4 krooni, $\frac{1}{2}$ a. 2 krooni, $\frac{1}{4}$ a. 1 kroon.
Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites
KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja tekstis: $\frac{1}{4}$ lhk. Kr. 50.—,
 $\frac{1}{2}$ lhk. Kr. 25.—, $\frac{1}{4}$ lhk. Kr. 12.50; sisemised $\frac{1}{4}$ lhk. Kr. 40.—,
 $\frac{1}{2}$ lhk. Kr. 20.— $\frac{1}{4}$ lhk. Kr. 10.—.
KUUUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Harju 48-6, tel. 444-28,
ja ajakirjanduse kontorid.
Üksiknumber 25 senti.

MEILT JA MUJALT

Värvatesajuga Läti-Eesti

Eesti-Läti jalgpallimaavõistluste-reas oli 28. mail peetud 24. kohtamine erakordsemaks sündmuseks, võrreldes eelmistega. Erakordsemaks mitte tehnilise puhutuse, kombinatsioonide mitmekesisuse või mängulise ilu poolest (neid häid omadusi sel matschil ei olnud), vaid värvate rohkuse poolest. Seniste Läti-Läti alati-pingelistele matschidele näis olevat otse muutumatuks iseloomujooneks mõlema rahvusmeeskonna edurivide värvate löömise ahtrus. Ikka 1:1, 2:2 — nii pikk rida aastaid. Ja nüüd korraga ühel matschil seitse värvat! Läti võitis Eesti Kadrioru staadionil 4:3, juhtides juba poolajal 3:1.

Möödunud maavõistlus oli sisult lahja ja värvitu. Värvatesadu ei saanud algust teravatest läbimurretest ega kombinatsioonidest, nagu võiks arvata 4:3-st, vaid neid kukkus värvasse robinast. Eesti värvavad löid tf. Linberg, pä. Simenson ja vs. Kuremaa.

Võib öelda, et mõlemad meeskonnad olid nõrgad. Kuigi eestlased paiguti surusid päris „vanaaja tore-duspressiga“, ei küünitunud siiski viigini, mida Läti püüdis ka hoida ära meeleheitliku pingutusega.

Samal ajal kui „vanad“ võistlesid Tallinnas, kaotasid noored oma maavõistluse Riias 0:4.

Rootsi ja Eesti võimlejad staadionil

Tallinna staadionil esines mai 29. päeval Rootsi meesvõimlejate trupp KFUM, Sixten Anderssoni juhatusel. Haruldaste külaliste esinemiskava koosseis enamikus võimlemisest riistadel. Eeskujuliku distsipliiniga läbiviidud ettekanded võeti publikult vastu elava tähelepanuga.

Jäi siiski mulje, et Rootsi võimlemisekool tundub meile võõrana, kuivana ja liig schablooniraami surutuna. Rootsi võimlejate esinemine jättis üldpildina kena mälestuse, kuid ei äratanud korrakski põhjendatud ja tõrnilisi kiiduavaldusi.

Selle väljenduse osaliseks sai aga ÜENÜ võimlemisinstituudi naisvõimlemise rühm E. Idla juhatusel. Huvitavalt koostatud kava ja sulavplastiline ettekanne oli kenaks sportlikuks elamuseks.

Mootorspordipäev hipodroomil

Tänavune publikurekord spordivõistlustel kuulub 1. juunil hipodroomil peetud rahvusvahelisele mootorspordipäevale. Üle 7000 silmapaari jälgis võistlusi, millest võtsid osa peale meie oma „mootormeeste“ veel soomlased R. Lampinen, S. Somerkorpi ja U. Käinänen ning lätlane J. Apsnieks. Tihe-das konkurentsis ja kõrgepingelises võistluses püstitati rida uusi Eesti rekorde. Saavutatud tulemusist suur osa on lähedased rahvusvahelisele suurtasemele. „Mootorpäeva“ kaasakiskuvamaks osaks oli Oskar Veldemani duellid Lampisega. Konkureerides oma vana rivaaliga, Veldemani püstitas kolm uut rekordmarki. Need tulid ühe-, viie- ja kümne-ringilistel distantsidel, andes keskmiseks tunnikiiruseks vastavalt 107.56, 102.36 ja 101.78 km.

Üldvõitjaks tuli R. Lampinen, kellele järgnes O. Veldemani.

Brno linnameeskonna 2 poksikavust

Tschechhi poksijad pidasid hooaja lõpul Tallinnas kaks matschi, mis mõlemad lõppesid tschechhide suure hävimisega. Esimesel õhtul Tallinn-Brno linnavõistlusel oli tschechhide kaotuse nimeks 5:11 ja järgmisel päeval peetud klubimatschil koguni 0:14! Tehniliselt meie poksijad eranditult olid tschechhidest klass paremad. Paiguti polnudki neil võistlustel poksi, vaid eestlastel oli rohkesti tegemist brnolaste tagaajamisega ringis!

Läti võitis Balti meistri!

Läti jalgpall, mis maavõistluse võiduga Eesti üle võitis ühtlasi pool Berliini-sõidupäaset, sai hakkama üllatusega, mis näib otsekui ime: Läti purustas maavõistlustel Leedu — Balti meistri — raske 1:5-ga! See lätlaste pallisensatsioon lavastati pealegi Balti meistri kodus — Kaunases.

Leedu jalgpalliliidu juhte N. Cerekas, kes tuli Tallinna erilisel selleks, et jälgida Läti-Eesti maavõistlust ja tutvumeda mõlemate vastastega, oli mängu lõpul veendunud kaljukindlalt, et nii Eesti kui ka Läti on Leedule parajalt võidetavaiks vastaseiks.

Kuidas aga nüüd tuli leedulaste suur katastroof ja mis ime pani liikuma Läti vanade-rivi, näib mõistatusena.

Provintsimeeskonnad juhivad Soome esivõistluste tabelis

Soome jalgpallimeister, Helsingin Palloseura, kes kevadvoorus kaua püsis tabeli eesotsas, tõugati sealt nüüd provintsimeeskonna poolt, kelleks oli Vaasa Palloseura. Viimase kõrval on võrdse punktide arvuga teine provintsimeeskond Viiburi Sudet.

425.000 kilomeetrit ühe aastaga

Keegi keskealine prantslane Francois Lecot sõidab juba kuuendat kuud Pariisi ja Monte-Carlo vahet. Päev päeva järele käib pendeldamine edasi-tagasi. Iga päev mahasõidetava maa pikkus on 1170 kilomeetrit. Selle reisi sooritamiseks kulub väsimatul pendeldajal öö-päevast 16—18 tundi. Pole raske välja arvutada, kui palju jääb mehel aega magamiseks, söömiseks ja muudeks toiminguteks. Aasta möödumisel on mehel seljataha jäetud mitte vähem kui 425.000 kilomeetrit — s. o. kümnekordne ekvaatori pikkus! Matkad sooritab mees hoolimata ilmastikust.

Keemiatööstus Th. Tiilmann

Tallinn, Tulika tn. 11

K.-ü.
MINERAAL'i
autoõlid ja bensiin

on kõrgeväärtuslikud
ja hinnalt odavad

Tallinn, Inseneri tän. 3
Telefon 462-65

Tehnika büroo

Berg ja Ko

Tallinn, Estoonia pst. 27
tel. 441-81

Tööstustarbed
Veski sisseseaded
Masinarhmad
Mootorid.

Moodsaim ja täielisim
pappkarbitööstus

Eestis

M. Dresselt ja A. Krik

Tallinn, S. Karja tn. 21, telef. 452-96

Firma M. Josselov

Valmisriiete äri

Tallinn, Kuninga 6

Kalatööstus

Feodor Malahov

Tallinnas, Võrgu 1, telefon 441-18.

Asutatud 1890. a.

Nõudke ja jooge alati Pärnu

O/ü. Bliebernicht'i

kõrgeväärtuslikku õlut!

Tallinna ladu: Klaasingi tn. 11, tel. 314-95 ja 456-17.

Ed. Krivelkot

Tapeedi- ja linoleumi-
erikauplus

TALLINNAS, Pikk tän. 14

Telefon 435-15

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47.

TELEF. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

A/s. Briti-Eesti Metsatööstus

Tallinnas, Estoonia pst. 15-1

Eesti Mööblitööstus

„Merkur“

Tallinn, S. Tartu mnt. 69, tel. 306-74

RIIGI PÕLEVKIVITÖÖSTUS

m ü ü b

autobensiini (kodumaa- ja välisbensiini segu)
hinnaga

26 senti liiter

l s. v ä l i s b e n s i i n i

hinnaga

29 senti liiter

Riigi Põlevkivitööstuse bensiinijaamad Tallinnas asuvad:

- 1) Aia ja Viru t. nurgal,
- 2) Kadriorus, Koidula ja Köleri tän. nurgal,
- 3) Sadamas, Riigi Põlevkivitööstuse laos.

«POLARIS»

Eesti Kinnitus-A.-S.

Võtab vastu järgmisi

kinnitusi:

tule-, murdvarguse-,

veo-, väärtsaadete-,

kasko- (laevakerede)

ja klaasikinnitusi

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad

Kr. 948.000.—

Seltsi asutamisest peale on kahjude eest välja maksetud üle

Kr. 4.827.000.—

Soliidne edasikinnitus!

Kahjud likvideeritakse viivitamata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12. Kõnetraat 426-65

Telegrammi-aadress: „Polaris“

Osakond asub Tartus, Suur Turg 11. Kõnetraat 6-75

Esindajad kõigis linnades ja maakostades